

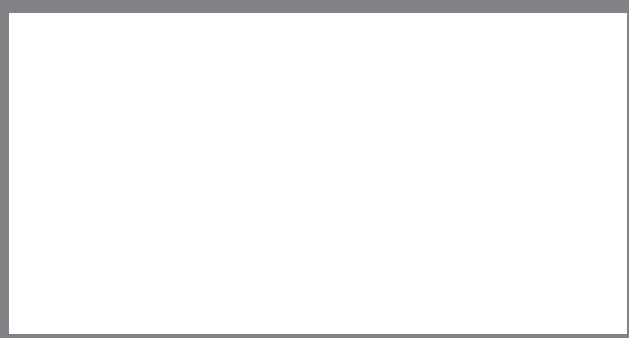
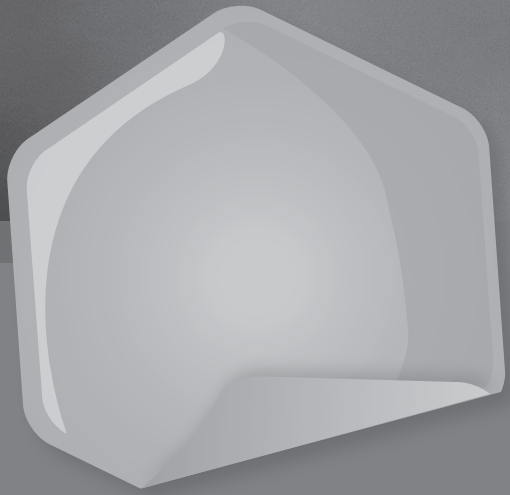

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXV • 3/2023

Anton Janša
1734–1773

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Preddvor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 052 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Store
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vranksko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Brane	030/604 002 031/336 905	Dobrepolje, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski	Kobe	Franc	041/940 606	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovnik, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Verzej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si, in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

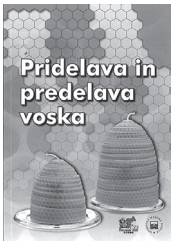
Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

Marčevska akcijska ponudba

Na Čebelarški zvezi Slovenije imamo v **akcijski ponudbi** naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si. **Pri nakupu trgovskega blaga imajo člani ČZS 10 % popusta.**

Knjiga Pridelava in predelava voska: 4,34 EUR – 10 % = **3,90 EUR**

Žig čebelice: 11,00 EUR – 10 % = **9,90 EUR**

Skodelica: 8,00 EUR – 10 % = **7,20 EUR**

Knjiga Ustvarjalne ideje: 2,17 EUR – 10 % = **1,95 EUR**

Knjiga Medovite rastline: 24,99 EUR – 10 % = **22,50 EUR**

Slikanica Dobra beseda je kot med

V slikanici nas čebela Sivka povabi na popotovanje med pregovore, reke in modre misli o čebelah, čebelarjih in čebelarstvu. Slikanico izpod peresa avtorice **Dragice Šteh** na 30 straneh krasi 15 dvostranskih ilustracij ilustratorke **Urške Stropnik Šonc**, vsebuje pa **izbranih 50 pregovorov** iz slovenskega čebelarstva ustnega izročila. Slikanica je predvsem namenjena otrokom ter njihovim staršem, dedkom in babicam. Primerna je tudi za uporabo v vrtcih in šolah in jo priporočamo vzgojiteljicam in vzgojiteljem ter učiteljicam in učiteljem. Cena kompleta: 19,90 EUR + PTT.

Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si.

Čebelarška zveza Slovenije nadgrajuje člansko izkaznico ugodnosti

Vsi člani Čebelarške zveze Slovenije boste s člansko izkaznico v prihodnje deležni še več ugodnosti pri različnih ponudnikih blaga in storitev.

Ugodnosti za člane omogočajo:

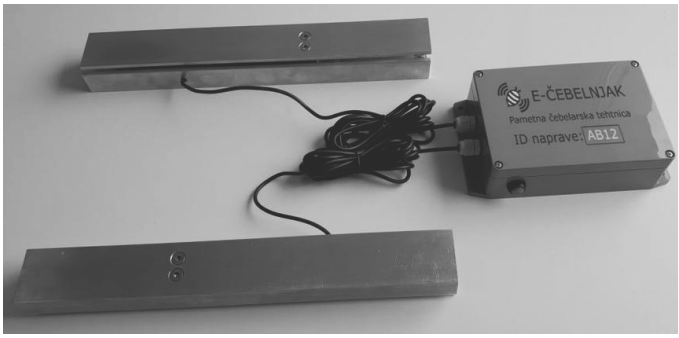

- Anton Ciglič, s. p.,
- Apartmaji Isabella Kustiči (otok Pag),
- Apartmaji Stanka Komparak (otok Korčula),
- BeeConn tehtnice,
- Belokranjski hram, d. o. o.,
- Camp Omišalj (otok Krk),
- Camp Straško (otok Pag),
- Čebelarški center Maribor, Jana Pušnik Pokrivač, s. p.,
- Čebelarstvo Pislak Bali,
- Čebelarstvo Vogrinčič,
- Čebelji raj Noč,
- Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o.,
- Eldema elektronika, Srečko Lavrič, s. p.,
- Kipgo, d. o. o.,
- Kokos Agency, d. o. o.,
- Liburnia Riviera Hotels (Opatija),
- Majskej, d. o. o.,
- Marjan Dolinšek, s. p.,
- Medium, d. o. o.,
- Muzeji radovljiške občine,
- Peter Potočnik, s. p.,
- PC Doktor, Luka Dobovičnik, s. p.,
- Prva osebna zavarovalnica, d. d.,
- Sabina Pirš, s. p., Gostišče pri čebelici,
- Slovenia Eco Resort,
- Šport hotel Pokljuka,
- Štefan Šemen, s. p.,
- Terme Snovik,
- Trajnice Golob Klančič,
- Turistično čebelarstvo Pavlovič,
- cenejša samoplačniška usposabljanja ČZS in 10-% popust na trgovsko blago.

Vsi ponudniki blaga in storitev so objavljeni na naši spletni strani, kjer je opisana tudi oblika ugodnosti: www.czs.si/content/X9.

V Slovenskem čebelarju bomo mesečno dopolnjevali seznam ponudnikov storitev ugodnosti.

Nagradna čebelarska križanka pametna čebelarska tehtnica – WWW.NAJMEDI.SI

								AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ZNAK ZA PRIŠTE- VANJE	PRED- STOJNIK UNIVERZE ALI VISOKE SOLE	ORGAN VIDA	POLDRAG KAMEN MESNO RDEČE BARVE	ANJA RUPEL	STRJEVANJE MANE	NADIH, PRIDIH	
								SREDSTVO ZA LOKALNO ANESTEZIJO								
								APOTEKA								
								STROGA ŠOLSKA KAZEN ALBERT EINSTEIN					KIRSTEN DUNST MOČEN TROPSKI VIHAR			
	AMERIŠKA POP PEVKA (BRITNEY)	HRBTNI OKROV	ZVEZNA DRŽAVA V ZDA	VRHNJE OBLAČILO, JOPA	HRVAŠKO NAFTNO PODJETJE	MEDNAR. OZNAKA ZA VZHOD ŠPELA JAMBREK					DRAMA HENRIKA IBSENA DOBRO- SRČNOST	1				
PROSTOR ZA STANJE									IZKORIŠ- ČEVALEC	2						
									POGANJEK IZ POPKA							
PRIZADE- VANJE, GNANJE									AMERIŠKI KOMIK (MEL) OSKAR KOGOJ						OVČJI HLEV	
TV VODI- TELJICA ŽNIDARŠIČ						VRSTA IGLAVCA					RAZMOČE- NA ZEMLJA					
						ŽIVALSKI VRT					UMETNOST (LATINSKO)					
STAROGR. TEKMO- VANJE V TELESNIH VAJAH					NEKDANJI AVSTRIJSKI KOVANEC OBJAVA NA TWITTERJU							BIVALIŠČE UMRLIH, NAVJE OBLAČILO ŽUPNIKOV				
RAFKO IRGOLIČ			KORALNI OTOK						ČEBELJI SAMEC					3. IN 4. ČRKA		
			TEMELJNA RESNICA						REAKTIVNO LETALO					DOSEŽEK, USPEH		
NAŠA TISKOVNA AGENCIJA	5			ZAZNAVA GA NOS						RAZVOJNA STOPNJA						
				PENEČE SE VINO						JUTRANJI NAPITEK						
POMOČ: AGON KARNEOL PROKAIN ZEKSAR	SESTAVINA MEDU	14. GRŠKA ČRKA STEKLENA KEMIJSKA POSODICA				ODMEV, EHO SODNI ZBOR ALI SVET			6		TROPSKA MESNATA RASTLINA UREJENO STANJE					
DESET- SATNI PANJ												RAČUNALO NA KROGLICE ZNIŽAN TON G				
EPSKI PESNIK					ETBIN KRISTAN										ZNAK ZA ENAKOST	STRO- KOVNO MNENJE V PISMENI OBLIKI
					OTOČEK				NAŠA PESNICA (SAŠA) TELESNE POŠKODBE	3						
LOŃNA RASTLINA S PISANIMI LISTI						IGRALEC ŠERBEDŽIJA BIVALIŠČE SULTANA, SERAJ						TEPEC, TRAP MESTO NA NAŠI OBALI				
DVOM, SUMNJA				PLADENJ						INČ, COLA	MESTO V ITALIJI JUŽNO OD FIRENC TABOR					
UTRIP, BITJE, PULZ																
TADEJ VALJAVEC			STROKOV- NJAK ZA BOTANIKO									ZVARJENO MESTO	7			
			DVOJICA									BODLIKA				
REPEK						ROKO- METAŠ VUGRINEC JENNIFER ANISTON					4			4. IN 6. ČRKA		
														JOHN NASH		
DRŽAVA V OBLIKI ŠKORNJA									GOJILEC ČMRLJEV							
NAROČJE									KALCIFI- KACIJA, APNJENJE							

Nagradno geslo:

1	2	3	4	5	6	7	2	1	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nagrada: popust v znesku 50 EUR pri nakupu pametne čebelarske tehtnice E-čebelnjak, Miha Benedeik, s.p., Vurnikova ulica 11, 1000 Ljubljana, www.najmedi.si. **Geslo nagradne križanke za žreb zmagovalca pošljite skupaj s svojimi osebnimi podatki do 10. marca 2023 na e-naslov: info@czs.si.**

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXV • 3/2023

Anton Janša
1734–1773

Pobuda za jasno
označevanje
porekla medu
v Svetu EU

- Sajenje medovitih rastlin
- Čigava DNK se skriva v medu in kaj nam pove?
- Zakaj so nekatera čebelarska društva dejavnejša kot druga?

20. ČEBELARSKI PRAZNIK SLOVENIJE

6. PRAZNOVANJE SVETOVNEGA DNE ČEBEL

in

150 let ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

Celje, 20. maj 2023

Prireditvev organizira ČD Henrika Peternela Celje v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije pod pokroviteljstvom Mestne občine Celje in Občine Štore.

Osrednji dogodek s spremljajočim programom bo potekal v celjski dvorani Golovec. Po slavnostni proslavi s cenjenimi govorniki in bogatim kulturnim programom pa bo sledilo druženje ob prijetnih zvokih in dobri hrani.

Na prireditvenem prostoru bo:

- ~ možen obisk tržnice z medenimi in rokodelskimi izdelki ter
- ~ ogled fotografske razstave »Čebele doma in po svetu«.

Nedaleč stran pa vam bodo na ogled:

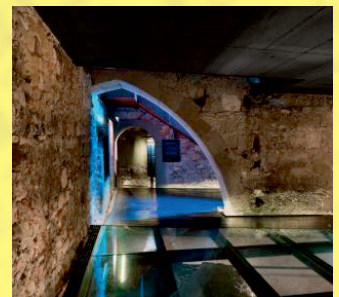
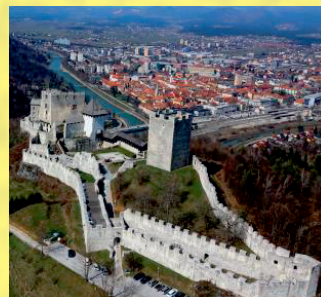
- ~ protistresni čebelnjak in prostori PGE Celje,
- ~ staro mestno jedro,
- ~ Celeia - mesto pod mestom,
- ~ Stari grad Celje.

Info: 041/763 823,
damjan.kmetec@celje.si

Info: (03)428 79 36,
tic.celje@celje.si ali tic.grad@celje.si

Info: 031/612 618,
muzej@pokmuz-ce.si

Vljudno vas vabimo, da s prisotnostjo sodelujete pri obeležitvi nepozabnega čebelarskega praznika.

Društvom bodo v marcu poslana vabila na dogodek s časovnico dogajanja ter navodili za prijavo. Dodatne informacije na: info@cd-celje.si ali tel.št.: 031/353 436 (Danica Korenko, tajnica) in 040/801 073 (Gorazd Gradišnik, predsednik).

Spoštovane čebelarke, spoštovani čebelarji!

Spet smo se znašli pred začetkom pomladi, začenjajo se priprave na letošnjo čebelarstvo sezono in vrstijo se prva ugibanja o tem, kakšna sezona nas čaka. Da ne bomo prepuščeni golemu ugibanju in da bodo ta čebelarstva sezona in nadaljnje karseda donosne, bosta marca v organizaciji oziroma soorganizaciji Čebelarstva zveze Slovenije potekali dve akciji sajenja rastlin, prvo soboto v mesecu se bodo sejala semena gozdnih drevesnih vrst na pogorelem Krasu, zadnjo soboto pa bo – že drugo leto zapored – po Sloveniji in svetu potekal *Dan sajenja medovitih rastlin*. Da bodo kolektivne in individualne akcije sajenja karseda uspešne, smo marčevsko številko glasila *zasadili* s prispevkom, ki sistematično podaja osnovne, a zato nič manj pomembne smernice za sajenje rastlin.

Konec januarja smo bili po dolgoletnih prizadevanjih Čebelarstva zveze Slovenije deležni novic o novih korakih, ki vodijo v doslednejše označevanje porekla prodajnega medu v Evropski uniji. Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Irena Šinko je pobudo predstavila na zasedanju Sveta Evropske unije za kmetijstvo in ribištvo, ki je potekalo pod švedskim predsedstvom. Pobudo za revizijo Direktive Sveta o medu je podprlo 19 držav, in sicer v delu, ki se nanaša na označevanje porekla mešanice medu.

Po trenutni direktivi se med, ki je po poreklu iz več kot ene države članice Evropske unije, tretje države ali oboje, oznaka države porekla nadomesti z oznako (1) »mešanica medu iz EU«, (2) »mešanica medu, ki ni iz EU«, ali (3) »mešanica medu iz EU in medu, ki ni iz EU«.

Trenutno označevanje medu je tako nejasno in potrošnik je prikrajšan za informacije o izvoru medu, ki bi mu omogočile informirano odločitev glede nakupa. V interesu potrošnikov in pridelovalcev medu je, da bi se na mešanicah medu, ki se prodajajo v EU, natančno označevala poreklo in odstotek posameznih deležev medu, ki so v mešanici. V zadnjem času pa se sicer – kot lahko preberete v prvem prispevku pričujoče številke glasila – razvijajo tudi znanstvene metode, ki si prizadevajo z analizo DNK določevati vrsto čebele, ki je pridelala določeni med. Podobne analize bodo morda v prihodnosti, po ustreznem razvoju, koristne za preverjanje izvora medu.

Za konec pa še, kot se v skladu z okusom nekaterih čebeljih pridelkov vendarle spodobi, sladkogrenka novica. Čeprav sem pri *Slovenskem čebelarju* urednikoval komaj eno leto, se moram od vloge odgovornega urednika glasila posloviti. Po prejemu študentske Prešernove nagrade za svoje magistrsko delo o zgodovini govedoreje se je pred menoj pojavila nova pot, pojavili so se nove priložnosti in izzivi, ki mi jih ponujajo raziskovanje zgodovine živinoreje na doktorski ravni.

Čeprav se poslavljam, bom s Čebelarstva zveze Slovenije odšel z navdušenjem nad čebelarstvom, ki ga bom prenesel tudi v svoje nadaljnje delo. Za prijetne izkušnje se iskreno zahvaljujem vsem zaposlenim na Čebelarstvu Slovenije, članom Uredniškega odbora *Slovenskega čebelarja* in navsezadnje vsem slovenskim čebelarkam in čebelarjem.

Naj medi!
Tadej Pavkovič

Čebelarstva zveza Slovenije razpisuje prosto delovno mesto odgovornega urednika glasila Slovenski čebelar (m/ž).
Zahteve in pogoji za zasedbo navedenega delovnega mesta so na spletni strani ČZS, pod rubriko Tajništvo.

KAZALO

UVODNIK

Tadej Pavkovič 65

OBVESTILA ČZS 67

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

dr. Ajda Moškrič, Katarina Mole, dr. Janez Prešern:
Čigava DNK se skriva v medu in kaj nam pove? 68

Matjaž Vilhar: Sajeje medovitih rastlin 70

Ivana Kovačević in Matija Koštomaj: Vzrejno delo
v rejnem okrožju Bohor in na plemenilni postaji
Podskalica v sezoni 2022 73

Elena Skok: Zakaj so nekatera čebelarska društva
dejavnější kot druga 76

Tadej Pavkovič: »Za ekološke čebelarje trenutno največji
izziv predstavlja dobava ekološkega sladkorja« 78

APITERAPIJA

Nika Pengal: O apiterapiji v Sloveniji 80

DIVJI OPRAŠEVALCI

dr. Danilo Bevk: Zelene strehe 82

DELO ČEBELARJA

Klavdijo Babič: Čebelarjeva opravila v marcu 83

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 85

OBVESTILA ČZS 86

V SPOMIN 92

OGLASI 93

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

VPisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo: 01/729 61 14, 030/604 660, tadej.pavkovic@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor: Tadej Pavkovič, Marko Borko, Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Simon Golob, Urška Intihar, Anton Žakelj, Mira Jenko Rogelj

Urednik: Tadej Pavkovič

Lektorica: Mojca Pipan

Oddaja prispevkov: Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

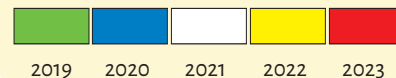
Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7760. Tiskano: 25. 2. 2023.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Tretje mesto na mednarodnem natečaju čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2022. Foto: Stefan Tutka, Slovaška.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKÉ ZVEZE SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si,

avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20,

https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Augustin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si

Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko:

Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:

Ana Janžekovič: 01/729 61 33, 040/436 514, ana.janzekovic@czs.si

Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si

Tomaz Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si

Svetovalac za izobraževanje in usposabljanje: Marko Borko: 01/729 61 11, 051/637 204, marko.borko@czs.si

Uredništvo: Tadej Pavkovič, urednik: 01/729 61 14, 030/604 660, tadej.pavkovic@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik:

01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc

Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si,

Zlatica Kovačević, administrativna delavka:

01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni

četrtak v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11,

cebelarskknjiznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije:

ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarskem razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota

(na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda

Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarskem centru

Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

ApiSlovenija

46. dnevi čebelarstva v Celju

Celjski sejem, 18. in 19. marca 2023

Celjsko sejmišče že tradicionalno v začetku pomladi gosti domače in tuje čebelarje. V letu 2023 bosta Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu, in družba Celjski sejem, d. d., pripravila 46. državni čebelarski posvet in mednarodno prodajno razstavo, ki bosta potekala v soboto in nedeljo, 18. in 19. marca 2023.

Dvodnevni državni posvet čebelarji iz Slovenije in tujine izkoristijo za izmenjavo izkušenj ter znanja o najaktualnejših temah s področja čebelarstva. Osrednja tema sobotnega dne 46. državnega čebelarskega posveta bo posvečena **prehrani čebel**, medtem ko bo strokovna tema v nedeljo posvečena **dobrim čebelarskim praksam**.

SOBOTA, 18. marca 2023

Nosilna tema: Prehrana čebel

- 10.00–11.00** UVOD (pozdravni govori Sejem, MKGP, ČZS),
- 11.00–11.45** Zakonski prepisi pri krmljenju čebel – Marjana Mohorko,
- 11.45–12.45** Pomen hrane za vitalnost čebel – dr. Maja Smodiš Škerl,
- 12.45–13.45** Prehranskih dodatki v krmi čebel – dr. Ivana Tlak Gajger.

NEDELJA, 19. marca 2023

Nosilna tema: Dobra čebelarska praksa

- 10.00–11.00** Predstavitve ukrepov SKP – Uroš Zgonec,
- 11.00–11.30** Dobre prakse mladih prevzemnikov – Nejc Lovrec,
- 11.30–12.00** Kako uspešno preiti na ekološko čebelarjenje – Matjaž Levičar,
- 12.30–13.00** Čebelarjenje s 300 ali več panji/družinami – Blaž Šercelj,
- 13.00–13.30** Tehnologija vzreje matic za lastno uporabo – Aleksander Primc,
- 13.30–14.00** Tehnologija pridobivanja strupa – Simon Golob.

Če so čebele vaša strast, potem nikakor ne izpustite sejma ApiSlovenija, na katerem boste, poleg strokovnih predavanj, našli tudi najboljšo ponudbo čebeljih izdelkov in čebelarske opreme. Vljudno vabljeni!

Čigava DNK se skriva v medu in kaj nam pove

Deoksiribonukleinska kislina (DNK) je dedni zapis, ki ga nosi vsaka živa celica. Molekula DNK je dvojna vijačnica, ki je v jedru celice in v mitohondrijih, pri rastlinah tudi v plastidih (kloroplastih in kromoplastih). DNK se deduje od staršev na potomce in na podlagi informacije, ki jo nosi, lahko sklepamo na sorodstvene odnose ali druge značilnosti. Osnovni gradniki DNK so nukleotidi (adenin, timin, gvanin in citozin, s kraticami A, T, G, C), ki si sledijo v določenem zaporedju in so črkovni zapis, ki ga preberemo s posebnimi molekularnimi postopki.

dr. Ajda Moškrič, Katarina Mole, dr. Janez Prešern

Kmetijski inštitut Slovenije, Oddelek za živinorejo, Čebelarstvo (ajda.moskric@kis.si)

Za ustrezno branje DNK ne potrebujemo velike količine celic ali tkiva. Forenziki lahko DNK posameznika uspešno izolirajo že iz vzorca slin ali iz lasu. Razvoj molekularnih metod je napredoval celo toliko, da je mogoče pridobiti dovolj DNK zgolj iz dotika, saj pri tem oseba odloži nekaj kožnih celic, ki vsebujejo zadostno količino DNK za dešifriranje tistih zaporedij, ki nas zanimajo. Vsako živo bitje torej za seboj pušča svoj edinstveni genetski podpis, ki je viden z ustreznimi tehnikami. Pri ljudeh je mogoče iz profila DNK poleg identitete razbrati tudi etnični in geografski izvor posameznika ter nekatere fizične značilnosti (barva oči, spol).

Tudi čebelji pridelki, med njimi sta na tem področju najbolj raziskana med in matični mleček, vsebujejo podpise. Čigave? In kakšne informacije se v tej DNK skrivajo? Med je v osnovi živalski proizvod rastlinskega izvora in kot tak je primarno vir rastlinske DNK. A to ni edina DNK, ki jo najdemo v medu. Edinstveni genetski podpis vsakega vzorca medu je sestavljen tako iz DNK rastlin, na katerih čebele nabirajo nektar in cvetni prah, kot tudi čebel samih. Kako do tega pride? Pašne čebele v procesu preobrazbe nektarja v med v mednem želodčku dodajajo encime krmilnih in slinskih žlez. Panjske čebele pa nato poskrbijo za zorenje medu. Med temi procesi se odloži v zoreči med tudi nekaj celic iz čebeljih prebavil, ki vsebujejo DNK, ne veliko, a dovolj za prepoznavno genetskega podpis. Kadar so v medu elementi mane, pa so gotovo svoj unikatni podpis dodale tudi ušice, kaparji, medeči škržat in druge kljunate žuželke, ki izločajo mano. Zadnje raziskave kažejo, da se v medu skrivajo tudi koščki DNK, ki pripadajo črevesni mikroflori (bakterije, virusi) čebel. S primernimi tehnikami je na podlagi celovitega genetskega orisa možno določiti vir medu do čebelnjaka natančno, sklepamo pa lahko tudi o nekaterih drugih lastnostih, npr. o zdravstvenem stanju čebel. Tovrstne tehnike so trenutno še vedno zelo drage in zahtevne, zato so uporabne le za raziskave, ne pa tudi za rutinsko diagnostiko.

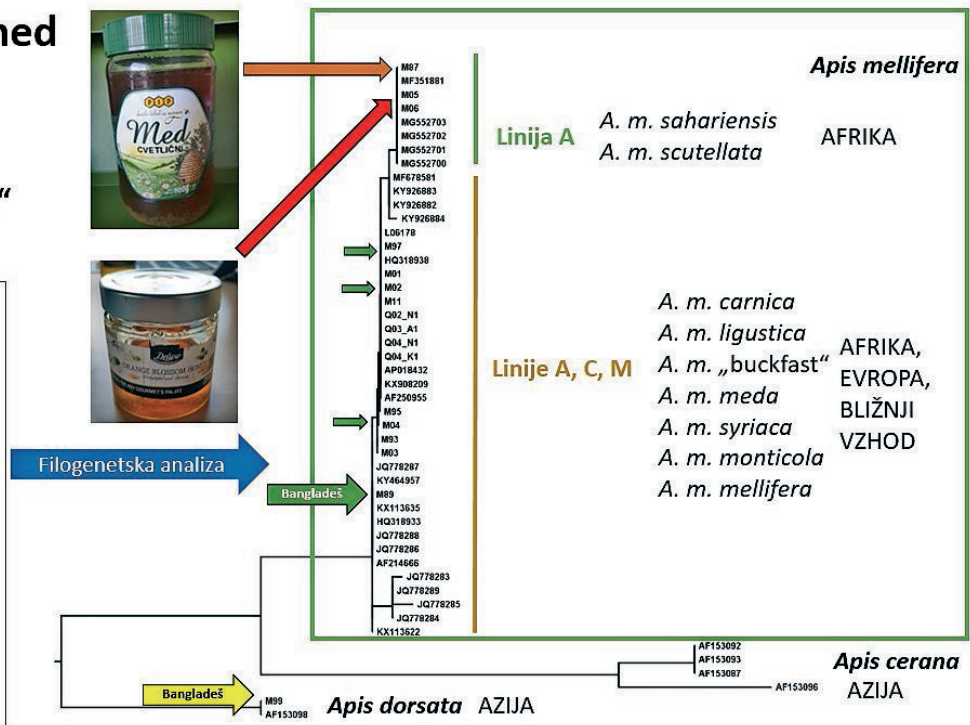
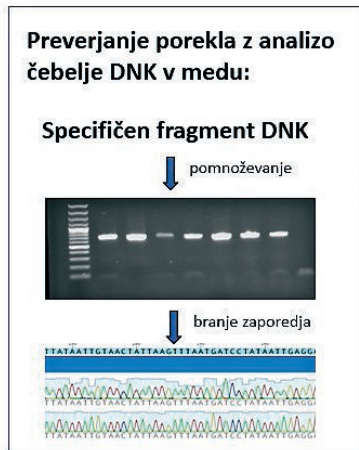
Zakaj je znanje o rastlinski in živalski DNK v medu tako pomembno

DNK v medu nam razkrije poreklo medu (botanično, entomološko ali geografsko), ki je nerazdružljivo povezano s senzoričnimi in biokemijskimi lastnostmi medu ter s subjektivno zaznavo potrošnika o kakovosti medu. Med, ki ima oznako zaščitena označba porekla (ZOP) ali zaščitena geografska označba (ZGO) ali je deklariran kot sortni med (lipov, kostanjev, hojev itd.), je pri potrošnikih zelo cenjen in velja za kakovosten prehranski pridelek edinstvenega in izpopolnjenega vonja in okusa. Tovrstni med dosega višje cene na trgu in je bolj iskan. Nikakor ni zanemarljiv podatek, da je med postavljen visoko – kar na tretje mesto – na lestvici največkrat ponarejenih prehranskih pridelkov v Evropi. Tako stoji ob boku oljčnemu olju, ribam, sonaravno pridelani hrani, kavi in čaju. To niti ni presenetljivo, saj je med zaradi svojih biokemijskih značilnosti, kompleksne zgradbe, raznovrstnosti in ne nazadnje cene, ki jo dosega na trgu, privlačna tarča za ponarejanje. K tem številkam prispeva tudi dejstvo, da je med mogoče ponarediti oziroma prirediti njegovo kakovost in skladnost na številne načine, od katerih je zgolj nekatere mogoče odkriti z rutinskimi in preprostimi postopki. Velik delež ponarejanja ostaja nezazan, zaradi tehnično zahtevnih in dragih postopkov izvedbe določanja pristnosti. Eden od načinov ponarejanja medu je načrtna zamenjava ali mešanje medu različnega porekla z namenom prirediti zaznavo potrošnika o kakovosti in vrednosti medu. Z metodami, ki analizirajo DNK, je mogoče v medu določiti označevalce – zaporedja DNK, ki so značilna za določen tip medu – in s tem ugotavljati morebitno napačno deklariranje, ki je posledica zamenjave tipov medu ali mešanja medu različnega porekla v enem vzorcu.

Raziskovalci čebelarske skupine na Kmetijskem inštitutu Slovenije smo nedavno razvili in objavili metodo, s katero lahko na podlagi specifičnih zaporedij DNK v vzorcih medu ugotavljamo entomološko poreklo medu, tj., katera vrsta čebel je med pridelala.

Naključno izbran med na polici trgovine

Poreklo:
„Države EU in izven EU“

Primer preverjanja porekla naključnih vzorcev medu s polic večjih trgovcev

Za pridobitev DNK iz medu za tovrstno analizo zadostuje manj kot 1 ml medu. Ekstrakciji DNK sledi pomnožitev specifičnega označevalca, to je genetski zapis čebele, ki je v medu in nosi informacijo, na podlagi katere lahko določimo, za katero vrsto čebele gre. Razlike v zaporedju DNK omogočajo selektivno rezanje zaporedja z določenimi encimi in posledično razlike v profilu dolžin razrezanih fragmentov. Razlike preverimo s pomočjo gelske elektroforeze, kjer razrezani fragmenti tarčne DNK potujejo po gelu na osnovi električnega polja. Različno dolgi fragmenti potujejo različno hitro. Iz nastalega genetskega profila razberemo, za katero vrsto čebele gre. Naša raziskava temelji na razlikah v zaporedju na označevalcu v jedrnem genu, ki se imenuje adenin-nukleotid translokaza (ANT), pri treh vrstah čebel – medonosni čebeli (*Apis mellifera*), azijski čebeli (*Apis cerana*) in orjaški čebeli (*Apis dorsata*).

Azijska in orjaška čebela izvirata iz Azije in sta poleg medonosne čebele ekonomsko pomembni vrsti. Orjaška čebela je divja vrsta čebel, zanjo pa je poleg negotovosti značilno izrazito agresivno vedenje. Nabiranje njihovega medu, ki slovi po posebnih biokemijskih lastnostih, je tako bolj zahtevno in tvegano.

Objavljena metoda je pomembna predvsem pri preverjanju avtentičnosti uvoženega medu azijskega porekla, ko je izdelek deklariran kot med vrste orjaške čebele ali azijske čebele. Z razvojem tovrstnih metod smo korak bližje preprečevanju napačnega deklariranja ter ponarejanja medu in omogočanju pravične konkurence

med pridelovalci in prodajalci medu. Zagotavljanje pravilne deklaracije in izločanje ponarejenih živil iz prodaje prav tako pomembno večata zaupanje potrošnikov. Za zdaj so večinoma na voljo označevalci, ki med razlikujejo po vrsti čebel, ki so ga pridelale, ne omogočajo pa zanesljivega razlikovanja na ravni podvrst oziroma populacij. To pomeni, da trenutno z njimi še ni mogoče ločiti pridelka kranjske sivke od pridelka italijanske čebele. Je pa mogoče preveriti geografsko poreklo, kadar v izvornih državah čebelarijo z drugačno evolucijsko linijo medonosne čebele (evolucijske linije A, C, M in O se med seboj razlikujejo po mitohondrijski DNK). Tako smo z analizo mitohondrijske DNK v dveh vzorcih medu s polic večjih trgovcev ugotovili, da je izvor medu evolucijska linija A, in sicer podvrste, ki so značilne za jug Afrike. V tem primeru rezultat analize kaže na poreklo izključno »izven EU«, ne pa tudi »EU«, kot piše na deklaraciji. Da bi lahko potrdili ali ovrgli svoje ugotovitve, bi bilo rezultate nujno preveriti še z dodatnimi metodami, npr. s pelodno analizo.

Z razvojem novih in nadgradnjo obstoječih molekularnih metod bo mogoče odkrivati mešanice medu neustreznega porekla in take s prirejenim poreklom tudi na slovenskem trgu, za kar si prizadevamo tudi v skupini za čebelarstvo na Kmetijskem inštitutu Slovenije.

Vir: Ajda Moškrič, Katarina Mole, Janez Prešern, 2021. *EPIC markers of the genus Apis as diagnostic tools for detection of honey fraud*, Food Control, Volume 121, <https://doi.org/10.1016/j.foodcont.2020.107634>

Sajenje medovitih rastlin

Ker se zavedamo pomena čebel za obstoj, ohranjanje in razmnoževanje določenih rastlin in za človeka, je pomembno, da jim tudi sami pomagamo s sajenjem medovitih rastlin. Zato ob svojem čebelnjaku, v gozdu, na gozdnem robu, v bivalnem vrtu ali v mestu na terasi poiščimo ustrezen prostor za posaditev medovitih rastlin, ki bodo oprasovalcem dajale hrano. Poskrbeti moramo za pestrost zasaditve, da bo kakovostna hrana na razpolago celo vegetacijsko dobo rastlin.

Matjaž Vilhar, Drevesnica Štivan, d. o. o. (drevesnica.stivan@siol.net)

Načrtovanje zasaditve medovitih rastlin

Kot celoten bivalni vrt je treba načrtovati sajenje medovitih rastlin in jih ustrezno umestiti v prostor.

Pri tem moramo biti pozorni in upoštevati vrsto dejavnikov, ki so izrednega pomena za kasnejši videz, zdravje in bujno rast medovitih rastlin:

- najprej določimo lego objekta (nekatero rastline za uspevanje potrebujejo sončne južne lege, medtem ko določene brez večjih težav dobro uspevajo tudi na severnih senčnih legah),
- pomembna je končna višina rastlin (če neustrezne rastline posadimo na neustrezno mesto, predvsem visoko rastoče preblizu objektov, imamo lahko kasneje težave in poškodbe na teh objektih zaradi velikosti krošenj ali premočnega koreninskega sistema, ravno tako premajhna rastlina ob nekem večjem objektu ne dosega svojega namena),
- talne razmere za sajenje (pH-tal – določene rastline za uspevanje potrebujejo zelo kislja tla, druge nevtralna ali rahlo bazična; globina tal – na plitva tla ne sadimo visokodebelne drevnine, ampak izberemo nižja medovita drevesa ali grmovnice; prehranjenost tal s hranili – večina medovite drevnine potrebuje tla, bogata s hranili in organsko snovjo, nekaj pa se jih zadovolji tudi s skromnejšimi ravnimi pogoji),
- medsebojna razdalja (rastline sadimo na ustrezno medsebojno razdaljo, ki je pogojena z velikostjo in tipom drevnine, s tem zagotovimo vsaki rastlini ustrezen rastni prostor ter zdravo in bujno rast tudi v poznejših letih; višja drevesa sadimo bolj na rob parcele, nižja drevesa in grmovnice pa bližje objektu, če smo omejeni z ravnim prostorom oziroma načrtujemo zasaditve v koritih ali visokih gredah, pa se odločimo za pritlikave grmovnice, trajnice in dišavnice).

Nakup sadik

Sadik medovite drevnine vedno kupujemo v specializiranih drevesnicah, kjer znajo ob nakupu

Posajena sadika navadne smreke

ustrezno svetovati. Prodajalcu oziroma usposobljenemu svetovalcu najprej predstavimo svoje želje in mu predložimo sadilni načrt ali popis rastlin, ki jih želimo posaditi. Pri tem se osredotočimo predvsem na kakovost in primernost sadik za sajenje na svojem območju. Pri nakupu vedno pazimo, da kupimo nepoškodovane, zdrave in vitalne sadike, ker bomo le tako zagotovili njihovo bujno rast in obstoj. Upoštevati moramo tudi poreklo sadik, vedno izberemo sadike, ki so bile vzgojene v krajih z ostrejšim oziroma enakim podnebjem ter enako ali višjo nadmorsko višino, kot je na območju, kamor bomo sadike posadili. Tako sadike vedno prenašamo iz hladnejših krajev v toplejše, nikoli pa obratno. To je pomembno zaradi zimskih pozeb, saj so rastline iz toplejših krajev slabše prilagojene in manj odporne proti mrazu in nizkim temperaturam.

Sadik, primerne za zasaditev, se prodajajo vzgojene v različnih tipih in vzgojnih oblikah. Sadik gozdnega drevja se vzgajajo in prodajajo kot nižje sadik z golo korenino ali sajene v zabojnikih, sadik visoke okrasne drevnine pa kot sadik z golo korenino do višine sadik 1 m, višje pa kot balirane sadik s koreninsko grudo ali

(ulončene) sadike v loncih. Sadike sadnega drevja in jagodičevja se prodajajo kot sadike z golo korenino ali v manjšem obsegu kot ulončene sadike. Dišavnice, trajnice in enoletnice so ob nakupu praviloma ulončene.

Sajenje

Pred začetkom sajenja si moramo pripraviti orodje in ves material, ki ga bomo potrebovali pri posaditvi sadike medovitega drevesa, grmovnice ali trajnice oz. dišavnice.

Glede na to, da gre pri sajenju različnih tipov medovitih rastlin za podobna opravila, ki pa se med seboj nekoliko razlikujejo, bo v naslednjih vrsticah predstavljeno sajenje gozdnih, sadnih in okrasnih sadik dreves z golo korenino, sajenje ulončenih grmovnic in sajenje trajnic in dišavnic.

Sajenje gozdnih, sadnih in okrasnih sadik dreves z golo korenino

Pri sajenju sadik z golo korenino je pomembno, da pri rokovanju s sadiko v času med nakupom sadik in sajenjem ne pride do izsušitve koreninskega sistema. To dosežemo tako, da sadike prenašamo z zaščitenim koreninskim sistemom (v vrečah, s povitimi koreninami ...). Če jih ne posadimo takoj, jih doma damo v zasip, tako da je koreninski sistem pokrit s plastjo zemlje. Sadilno jamo pripravimo primerno široko in dovolj globoko, da v njej razprostrimo koreninski sistem (za gozdno drevje so dimenzije sadilne jame pribl. 20 × 20 × 20 cm, za sadno drevje so jame večje, nekje od 50 × 50 × 50 cm do 70 × 70 × 50 cm, pri okrasni drevnini upoštevamo, da je sadilna jama nekoliko večja od koreninskega sistema). Pri izkopu sadilne jame vedno ločimo zgornjo plast najbolj rodovitne humusne zemlje od spodnje. Ob sajenju lahko drevnini dodajamo ustrezna založna gnojila, ki se razlikujejo glede

na tip drevnine (gnojila so lahko organska ali mineralna). Pri sajenju sadnega drevja uporabimo žične zaščitne košare za zaščito koreninskega sistema pred glodavci. Pri sajenju gozdne in okrasne drevnine z golo korenino označimo rastline s količkom, da jih pri kasnejšem vzdrževanju ne poškodujemo, pri sadikah sadnega drevja pa uporabimo močnejši kol, ki daje rastlini oporo prva leta rasti. Ob sajenju damo na dno obrnjeno travno rušo in manj rodovitno zemljo ter ustrezno založno mineralno gnojilo, ki more biti prekrito z zemljo, da ne pride v stik s koreninskim sistemom. Na koreninski sistem, ki ga razporedimo po sadilni jami, nasujemo najkakovostnejšo zemljo (če nam kakovostne zemlje primanjkuje, jo lahko nadomestimo z vrtnarsko zemljo iz vreč), pri sadnem drevju uporabimo tudi zaščitno košaro. Sadilno jamo zapolnimo z rodovitno zemljo do vrha in jo potlačimo, da ob koreninah ne pride do praznih prostorov. Sadiki

Pripomočki za sajenje in sadilni material

Sajenje drevesa v zaščitno košaro

montiramo označevalni količek oziroma oporni kol in sadiko privežemo h kolu. Na koncu sveže posajeno sadiko izdatno zalijemo. Pri sajenju sadik z golo korenino moramo biti pozorni na to, da so posajene do iste globine kot v drevesnici, pri sadnih sadikah pa mora biti cepljeno mesto pribl. 10 cm nad zemljo.

Sajenje ulončenih grmovnic

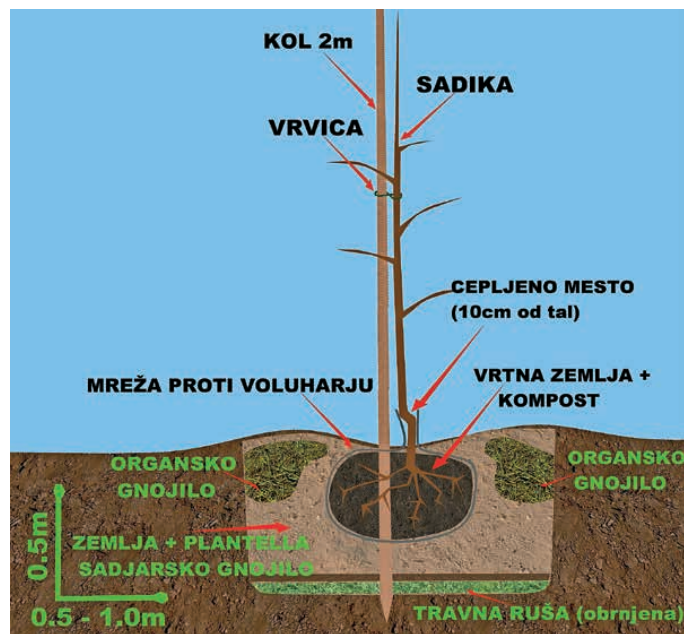
Ulončene grmovnice imajo v nasprotju s sadikami z golo korenino nekaj zemlje že s seboj. Ravno tako pripravimo sadilno jamo, ki naj bo pribl. 1,5-krat večja od velikosti lončka, v katerem je rastlina. Pri sajenju rastlinam dodamo ustrezna založna gnojila in sadilni substrat, če gre za osiromašeno rastišče. Kot pri sadikah z golo korenino damo tudi tu na dno sadilne jame manj kakovostno zemljo, pomešano z založnim gnojilom, na katero postavimo sadiko, ki smo ji nekoliko razrahljali koreninski splet. Sadilno jamo zasujemo do vrha s kakovostno zemljo in jo potlačimo. Po sajenju rastlino izdatno zalijemo. Sadika mora biti posajena do takšne globine, kot je rasla v drevesnici.

Sajenje trajnic in dišavnic

Trajnice in dišavnice sadimo v vnaprej pripravljene gredice ali korita. Gredice je treba pred sajenjem ustrezno prekopati in kultivirati ter dodati ustrezno količino komposta, založnih gnojil in sadilnega substrata, v primeru neustreznega pH-ja pa tudi sredstvo za zakisanje ali razkisanje zemlje ter šotno zemljo za zagotavljanje ustrezne zračnosti pripravljene sadilne površine. Pred sajenjem osnovno zemljo z dodatki dobro premešamo in poravnamo oziroma napolnimo korita ali visoke grede. Trajnice in dišavnice razporedimo v mrežo na sadilno površino v gostoti, ustrezni za posamezno vrsto/sorto. Z motiko izkopljemo sadilne jamice, posadimo sadike, rahlo potlačimo in površino poravnamo. Sadike po sajenju izdatno zalijemo.

Vzdrževanje posajenih rastlin

Potem ko smo rastline posadili, je treba za njihovo bujno in zdravo rast brez škodljivcev in bolezni ustrezno poskrbeti. Vzdrževanje se začne že z rednim zalivanjem posajenih rastlin. Rastline redno zalivamo v vsakem sušnem obdobju leta, če ni zadostnih padavin. Če so sušne zime, je treba zimzelene rastline zalivati tudi pozimi, saj v nasprotnem primeru lahko pride do poškodovanja in posledično propada rastlin zaradi mrazne suše. Ko zalivamo, je treba zaliti intenzivno, da namočimo celotno globino koreninskega sistema, in potem zalivamo šele čez nekaj dni, ko se zemlja

Skica pravilno posajenega sadnega drevesa

nekoliko osuši. Vsakodnevno zalivanje rastlini povzroči več škode kot koristi, saj se koreninski sistem obrača proti vodi in pride še hitreje do izsuševanja. Predvsem v spomladanskem in zgodnjepoletnem času izvajamo vsakoletno dognojevanje rastlin z ustreznimi gnojili, ki jih rastlinam doziramo glede na navodila proizvajalca. Predvsem moramo biti pozorni, da rastline z gnojili dobijo ustrezna hranila (iglavci in kisloljubne rastline imajo drugačne zahteve kot listnata okrasna drevnina, sadno drevje ...). Nakup ustreznega gnojila je najbolje opraviti v za to specializirani trgovini oziroma drevesnici, kjer smo rastline kupili. S pravilnim dognojevanjem rastlin bomo v prvi vrsti dosegli, da bodo te zdrave in vitalne, s tem bodo tudi intenzivneje cvetele, kar pomeni več paše za čebele. Po sajenju je treba rastline občasno tudi obrezati. Medovite rastline obrezujemo v različnih obdobjih leta, nekje od pozne zime oziroma zgodnje pomladi do najkasnejše zgodnje jeseni, odvisno od vrste/sorte rastlin. V prvih letih z gojitveno rezjo dosežemo ustrezno obliko rasti. Pri obrezovanju moramo biti pozorni na to, da upoštevamo primeren čas rezi, kajti z nepravilno rezjo se lahko zgodi, da rastline ne cvetijo in s tem čebele prikrajšamo za pomemben vir paše. Pri sadnem drevju pa v kasnejših letih, ko že imamo izoblikovano obliko rastlin, z rezjo uravnavamo rodnost. Z ustreznim vzdrževanjem poskrbimo za zdrave in vitalne medovite rastline, ki nam jih ne napadajo škodljivci in rastlinske bolezni, kajti uporaba fitofarmaceutskih sredstev mora biti pri medovitih rastlinah skrajno omejena. Z ustrežno izbiro primernih medovitih rastlin in zadostno številčnostjo novo posajenih rastlin bomo poskrbeli za bolj zeleno prihodnost, manjši ogljični odtis in pestrejšo ter bogatejšo čebeljo pašo. 🍯

Vzrejno delo v rejnem okrožju Bohor in na plemenilni postaji Podskalica v sezoni 2022

V osrednjem biosfernem območju Kozjansko in Obsotelje smo leta 2019 začeli izvajati trajnostni projekt Varuh, namenjen ohranjanju raznovrstnosti lokalne populacije kranjske čebele *Apis mellifera carnica*. Cilj projekta Varuh je spodbuditi čebelarje k osnovni odbiri, razmnoževanju čebel znotraj lastnega čebelarstva in k načrtni vzreji trotoev za potrebe ohranjanja vitalnosti in raznovrstnosti lokalne populacije.

Ivana Kovačević in Matija Koštomaj (cebelarstvo.medkost@gmail.com)

Dvajset čebeljih matic trotarjev, linij 18070-2018, 28615-2018, 9015-2019, ki so se v sezoni 2021 uspešno oprašile na PP Podskalica, je bilo naseljenih na območju Podskalice.

Pred začetkom vzrejne sezone so bili vzorci čebel trotarjev laboratorijsko pregledani, če so okuženi z nosemo, prav tako jim je bil izmerjen kubitalni indeks. Rezultati so odlični, saj so bile prav vse pregledane družine brez spor noseme in z ustreznim kubitalnim indeksom za kranjsko čebelo. Načrtna vzreja trotoev je v odbranih družinah potekala celotno sezono. Družine trotarjev so se izkazale kot zelo mirne in nadpovprečno medonosne.

Čebele družine – trotarje in matičarje – je dokončno potrdila še delovna skupina, ki so jo sestavljali član Prve priznane rejske organizacije (ČZS), član Druge priznane rejske organizacije (KIS) in območni terenski svetovalec Jernej Andrej.

Št. panja	Rod. št. matice	Matičar	Trotar	KI	Št. spor Nosema x 10 ⁶	Predlagan v letu
SK-19	49555-2020	18070-2018	-----	2,43	0	2022
SK-16	49720-2020	18070-2018	-----	2,76	0	2022
SK-20	49730-2020	18070-2018	-----	2,52	0	2022
SK-14	49606-2020	28615-2018	-----	2,58	0	2022
SK-24	49620-2020	28615-2018	-----	2,41	0	2022
SK-21	49701-2020	9015-2019	-----	2,72	0	2022
SK-25	49707-2020	9015-2019	-----	2,55	0	2022

Število spor Noseme spp. in kubitalni indeks (KI) potencialnih matičarjev za leto 2022, vzrejevalka Ivana Kovačević

Foto: Matija Koštomaj

Redni letni klinični pregled čebeljih družin NVI Celje, dr. vet. med. Alenka Juric

Matičar 51651-2020 v sezoni 2022

Test čistilnega nagona (18 ur), t. i. »pin test«, je redna letna naloga registriranih vzrejališč čebeljih matic.

VSH (*varroa sensitive hygiene*) je čistilno vedenje čebel, sposobnost, da zaznajo varovo v pokriti zalegi, ki jo odpirajo in izločajo v fazi rožnatih oči. Če pri zmerni invadiriranosti z varojami lahko pozoren čebelar opazi odprte, odprte in ponovno zaprte celice ter prazne celice na sicer zdravi, strnjeni pokriti zalegi.

Na PP Podskalica se je v sezoni 2022 uspešno prašilo 154 čebeljih matic v treh ciklih.

Prenos vzrejnega materiala med čebelarstvi je vedno povezan tudi z grožnjo prenosa bolezni. Tveganjem se v največji meri izognemo s prenosom zrelih matičnikov.

Na PP Podskalica in vzrejališču čebeljih matic Medokošt & Medovita smo vzpostavili naslednji način dela: Čebelar v prenosnem inkubatorju dostavi zrele matičnike na vzrejališče. Matičnike vizualno preverimo s presvetlitvijo in jih vstavimo v inkubator. Še isti dan oskrbnik PP vstavi matičnike v brezmatične plemenilnike. V skladu z dogovorom oskrbnik PP na določen dan pobere sprašene čebelje matice in jih ustrezno označi. Čebelar lahko ob prevzemu sprašenih čebeljih matic dostavi novo serijo zrelih matičnikov. Uspešnost opravitve čebeljih matic na PP Podskalica je običajno več kot 85-%, tj. minimalno šest od osmih

Zaradi lažjega sledenja morajo biti matičniki jasno označeni.

Čebelar in vzrejevalec čebeljih matic T. Kostrun čebelarji, vzreja in plemeni čebelje matice na območju Obsotelja.

Oprašene čebelje matice s spremljevalkami

čebeljih matic.

Delo z matičniki je ekonomsko in časovno upravičeno, saj čebelarju in oskrbniku PP prihrani veliko skrbi in časa.

Izbor matičarjev trotarjev za sezono 2024

Odlična sezona je omogočila, da so čebelarji F. Kuhar, N. Strnad in M. Klenovšek zlahka odbrali morfološko ustrezne, predvsem pa najbolj medonosne in mirne čebelje družine. Odbrane matice smo, upoštevajoč dobro

Videz dobro oskrbovanih matičnikov na vzrejni letvici. Zrele matičnike preverimo tako, da matičnik od spodaj presvetlimo z usmerjeno, hladno svetlobo. Razni dejavniki med celotnim vzrejnim procesom, kot so npr. neprimerna temperatura med inkubacijo, stresanje matičnikov med rokovanjem, virus črnih matičnikov (BQCV), varoje, neustrezno pripravljene starterji in redniki ter posledično neustrezna prehrana in oskrba matičnih ličink, lahko kadar koli med vzrejnim procesom povzročijo razne deformacije ali/in odmrte ličinke ali bube.

Normalno razvita buba čebelje matice, 24 ur do izleganja (zgoraj), 48 ur do izleganja (spodaj). V zadnji fazi razvoja čebelje bube se oblikujejo krila, zato je tudi v tem obdobju treba zagotoviti ustrezno temperaturo in vlago.

čebelarstvo, zaradi lažje logistike z vzrejnim materialom v naslednji sezoni prenesli v vzrejališče. Plemenski material je prvotno namenjen oskrbi izvornih čebelnjakov z lastnim, odbranim plemenskim materialom.

Za vse matičarje veljata ničelna toleranca na nosečo in zahteva, da je kubitalni indeks med 2,4 in 3,0.

Priprava prevozne enote kot trotarja za sezono 2023

V plemenilnih območjih prevozni čebelnjaki niso zaželeni, predvsem zaradi grožnje vnosa nepreverjenega genetskega materiala in/ali bolezni. Čebelarka N. Strnad je pred dovozom čebel na pašo v ožje vplivno območje plemenjenja odstranila vse matice iz gospodarskih družin. Odlične in dobre matice je ohranila kot potencialne matičarje za naslednjo sezono. Najboljše med njimi so bile kot roji naseljene

Neprimerna vlaga in temperatura v zadnji fazi inkubacije bube povzročita vidne deformacije kril in telesa.

na registriranem vzrejališču in so potencialni matičarji za prihodnje sezone. Preostale so kot rezerva naseljene v stacionarnem čebelnjaku čebelarke. Osmi dan po odstranitvi matic je družina pregledala, odstranila vse zasilne matičnike ter vcepila zrele matičnike. Rezultat prekinitve zaleganja in hkratne menjave matice so bila polna medišča medu. Uspešno se je oprušilo več kot 90 % matic. Brezmatičnim družinam je dodala matico iz PP.

Tako pripravljena prevozna enota je na območju kontroliranega parjenja dobrodošla.

Množica odbranih trotarjev znatno povečuje možnosti prenosa odbranega, kakovostnega lokalnega genskega potenciala v lokalno populacijo.

Širjenje nadzorovanega radija plemenšč s pomočjo zrelih matičnikov je učinkovito, preprosto in ekonomsko vzdržno.

Projekt Varuh na Unescovem Biosfernem območju Kozjansko in Obsotelje je bil predstavljen na EuroMAB Conference 2022 v Avstriji (Bad Kleinkirchheim, Nockberge).

S projektom Varuh vzdržujemo gensko banko lokalne populacije kranjske čebele *in situ* ter oblikujemo način delovanja plemenilnega okrožja. Spodbujamo odbiro lokalnega genetskega materiala, prenos znanja, izmenjavo izkušenj ter sodelovanje med čebelarji.

S sodelovanjem med čebelarstvi se je občutno povečal pridelovalni in vzrejni potencial čebelarstev, vključenih v projekt.

Čebelarke in čebelarje ter čebelarska društva v biosfernem območju Kozjansko in Obsotelje vabimo, da se pridružijo projektu Varuh.

Zakaj so nekatera čebelarska društva dejavnejša kot druga

Veliko besed je napisanih o delu s čebelami, o težavah, povezanih s čebelarstvom, o ekonomiji čebelarjenja in podobno. Malo ali nič pa ni napisanega o čebelarjih in njihovih stanovskih združenjih na splošno. Seveda beremo o posameznih društvih, njihovi zgodovini, okroglih obletnicah, odprtih novih čebelnjakov in letnih poročilih. Zanima pa nas, kaj je tisto, kar loči dobro društvo od komaj delujočega, zakaj so nekatera dejavna in v veliko zadovoljstvo svojih članov.

Elena Skok, univ. dipl. psih. (skok.elena@gmail.com)

Čeprav čebelarji potrebujemo svoj mir za delo pri čebelah, se tudi radi družimo v čebelarskih društvih, vendar je stopnja radosti ob druženju odvisna od društva. Kadar se člani neradi udeležujejo prostovoljnih akcij in kadar ni prave volje, da bi organizirali srečanje, ekskurzijo ali kaj podobnega, je na mestu vprašanje, kaj člani društva pričakujejo v zameno za to, da bi vložili nekaj energije in časa v društveno dejavnost.

Seveda se člani ne sprašujejo po materialnih koristih, temveč iščejo odgovore na vprašanja, ali se v društvu dobro počutijo, ali imajo prijateljske odnose, ali na srečanjih odzvanja smeh, ali čutijo zadovoljstvo, da je nekaj narejeno, ali pa gredo s sestanka slabe volje, ker so se ponovno sprli glede bolj ali manj pomembnih zadev ali zaradi vsiljevanja osebnih interesov posameznikov. Včasih so člani nezadovoljni, ker se počutijo žrtve, češ saj nas samo peščica dela za društvo. Po drugi strani pa so morda nekateri člani nezadovoljni, ker se počutijo izključene, ker vse drži v rokah tesno povezana skupina, ki ne pusti nikogar zraven.

Če so člani nezadovoljni z društvom in njegovim delovanjem, če negotujejo nad visoko članarino, se morajo vprašati, kaj in koliko so sami storili za boljše delovanje. So se udeležili delovnih akcij, srečanj, so se spoznali in povezali z drugimi člani, so na sestankih ali občnem zboru sodelovali s konstruktivnimi predlogi, so volili svoje vodstvo oziroma sami kandidirali za ta mesta? Društvo je lahko uspešno le toliko, kolikor ima članov, ki verjamejo v poslanstvo društva, da dela v korist vseh članov, in so za to pripravljeni tudi kaj storiti. Brez pripadnosti in prizadevnega delovanja večine, če ne že vseh članov, torej društvo ne more dobro delovati.

So društva, ki izpolnjujejo svoje obveznosti le toliko, kolikor je nujno potrebno. Občni zbor, obvezna predavanja, morda še kakšna delovna akcija ob društvenem čebelnjaku in leto je mimo.

Druga, torej dejavna društva poleg vsega tega organizirajo različna srečanja, piknike, tudi z družinskimi člani, strokovne ekskurzije, debate, kjer člani sprožajo teme, ki jih zanimajo. Vodstvo redno obvešča člane o tem, kaj se dogaja v društvu, o potrebnih ukrepih pri čebelah, o razpisih, novostih. Poleg tega zagotavljajo mentorje začetnikom, skrbijo za podmladek v šolah, na poljudnih predavanjih v lokalnih okoljih izobražujejo občane in potencialne kupce o koristih čebeljih pridelkov in pomembnosti čebel za opraševanje rastlin, izmenjujejo sadike in semena medovitih rastlin in podobno.

Malce grob odgovor na vprašanje, kaj dobim, če se včlanim v društvo, je, da ne pričakuj od društva ničesar materialnega (razen morda tradicionalne klobase na občnem zboru društva), z gotovostjo pa boš v društvu potrošil kar nekaj denarja in prostovoljnih ur. Če bi bilo to vse, društev praktično ne bi bilo. Seveda je treba povedati še, da k sreči po drugi strani dobiš veliko znanja, izkušenj, odgovorov na svoja vprašanja, nasvetov glede spoštovanja panožnih predpisov in pridobivanja sredstev na razpisih, prijateljstev, zabave, širjenja obzorij in verjetno tudi solidarnostno pomoč, ko jo najbolj potrebuješ. In vse to lahko odtehta morebitne dvome o tem, ali se vpisati v društvo ali ne.

Zagotovilo za dobre odnose v društvu je upoštevanje pravila najmanjšega skupnega imenovalca, ki družni vse člane društva. V našem primeru je najmanjši skupni imenovalec veselje do čebelarstva in ljubezen do čebel pa tudi želja po druženju. Vsa druga prepričanja posameznikov, ki sicer rada delijo Slovence na tabore, morajo ostati zunaj društvenega življenja. Naj spomnimo: v preteklosti so nekateri čebelarje razdvajala različna stališča glede vrst panjev. Sedaj dopuščamo, da vsak čebelar, kot je sam prepričan, da je prav, in razen prijateljskega zbadanja na temo izbire panjev nam niti na misel ne pride, da bi se prepirali o tem.

Foto: Evgen Crženič

Delovna akcija ob društvenem čebelnjaku

Tako naj bo tudi z drugimi prepričanji in temami, o katerih imamo različno mnenje.

Gotovo je najpomembnejši dejavnik za dejavnost katerega koli društva njegovo vodstvo. Želene lastnosti predsednika in članov upravnega odbora so preudarnost, energija, vizija ter sposobnost povezovanja ljudi. Vodstvo potrebuje preudarnost, pravzaprav modrost za uspešno krmarjenje med različnimi mnenji članov, za preprečevanje konfliktov in za osredotočanje članstva na pomembne teme v zvezi s čebelarstvom. Z obilo energije vodstvo poganja društvo, da se ne uspava, da člani predlagajo in »posvojijo« cilje društva in se radi vključujejo v društvene akcije. Prav tako pa mora vodstvo videti daleč naprej, poslušati različna mnenja in ideje, postavljati zahtevne cilje ter znati navduševati člane, da jih bodo radi uresničevali. Odveč je omeniti, da vodstvo s svojim delovanjem na akcijah in zavzetostjo za uresničitev ciljev daje najboljši zgled članom.

Posebej pomembno je, da vodstvo dobro pozna člane in v vsakomur od njih poskuša poiskati lastnosti

in sposobnosti, s katerimi bi član kot posameznik ali v delovni skupini lahko koristil društvu; k delu jih spodbuja in s tem hkrati daje priznanje, da jih društvo potrebuje. Ni vsak za vse: nekdo ima rad številke in skrbi za blagajniške posle, drugi je odličen organizator družabnih srečanj, tretji zavzeto spremlja najnovejšo čebelarsko literaturo in znanje podaja naprej, nekateri imajo »zelene roke« in skrbijo za medoviti vrt, drugi znajo postoriti vse potrebno za vzdrževanje društvenega čebelnjaka.

Bogata zgodovina slovenskega čebelarstva, ki jo lahko prebiramo v številnih almanahih, izdanih ob visokih obletnicah društev in v arhivskih izvodih *Slovenskega čebelarja*, pripoveduje o živahnem društvenem življenju. To je zanimivo branje, saj kar naenkrat ugotovimo, da se je to, kar se nam dogaja sedaj, marsikdaj v takšni ali drugačni obliki dogajalo tudi v preteklosti. Obenem pa nas poznavanje zgodovine vodi v zaključek, da je prav dobro društveno življenje zagotovilo, da se bo čebelarstvo uspešno prenašalo na prihodnje rodove.

»Za ekološke čebelarje trenutno največji izziv predstavlja dobava ekološkega sladkorja«

Na začetku februarja sem se pogovarjal z ekološkim čebelarjem Frankom Dolganom o pomenu organizacije ekoloških čebelarjev. Franko Dolgan iz Narina pri Pivki je začel čebelariti kot mladenič leta 1995, v naslednjem letu se je vpisal v Čebelarsko društvo Pivka. V društvu je leta 2004 prevzel funkcijo tajnika, jo opravljal deset let, za tem pa nastopil v vlogi predsednika društva, kar opravlja še danes. Leta 2020 je bil izvoljen v Upravni odbor Čebelarske zveze Slovenije ter v tem času je prevzel tudi funkcijo predsednika Komisije UO ČZS za ekološko čebelarjenje. Po smrti očeta je prevzel kmetijo, za katero je leta 2007 pridobil ekološki certifikat, leta 2015 je pridobil tudi ekološki certifikat za čebelarstvo. Trenutno čebelari z okrog 150 čebeljimi družinami.

Tadej Pavkovič, Čebelarska zveza Slovenije (tadej.pavkovic@czs.si)

Foto: Tadej Pavkovič

Zakaj ste se odločili za pridobitev certifikata za ekološko čebelarjenje?

Ker mi je pomembna kakovost hrane, ki jo sam uživam oziroma jo ponujam svojim strankam. Že prej sem živel na ekološki način, oče je kmetoval na sonaravni način, sam pa sem po prevzemu kmetije želel dokazati kakovost svojih pridelkov in izdelkov tudi s certifikatom. Najprej sem dobil certifikat za ekološko kmetovanje, nekaj let kasneje tudi za ekološko čebelarjenje. Za ohranjanje dokazila je sicer treba vzdrževati predpisani standard, kar vsako leto preverjajo akreditirane nadzorne organizacija, vendar to ni težko.

Sicer pa sem upravičen tudi do koriščenja nalepk za pridelke z oznako »Medvedu prijazno«, ki so namenjene rejcem pašnih živali, čebelarjem, sadjarjem in drugim kmetijcem, ponudnikom turističnim namestitvev, podjetjem in obrtnikom, ki prispevajo k sobivanju

človeka z medvedom. Za zaščito čebeljih družin pred medvedom lokacijo panjev obdam z električnim pastirjem. Medved je dovolj inteligentna žival, da se – ko enkrat doživi elektrošok – elektrificirani ogradi izogiba. Prepovedano pa je denimo nastavljanje pasti, ki bi poškodovale medveda.

Omenili ste, da je čedalje več interesa za ekološko čebelarjenje, kaj botruje zanimanju?

Ker se večja ozaveščenost čebelarjev in potrošnikov o kakovosti pridelkov ekoloških čebelarjev. Člani komisije UO ČZS za ekološko čebelarstvo smo si zadali cilj, da bomo povečali število ekoloških čebelarjev in ekoloških čebeljih družin v Sloveniji. Na spletni strani ČZS smo posodobili podstran, ki je namenjena promociji ekološkega čebelarjenja. Vse več interesa je tudi zaradi spremenjenih pogojev za pridobitev certifikata, ki

so začeli veljati lansko leto. Vedno več čebelarjev me kliče, ker jih zanima pridobitev certifikata za ekološko čebelarjenje. Že prej so čebelarili na sonaravni način, čebele so zdravili z zdravili na osnovi organskih snovi, izziv za pridobitev certifikata pa jim je predstavljal zlasti Pravilnik o določitvi območij, ki so primerna za ekološko čebelarjenje.

Kako so se spremenili pogoji, ki so predpisovali za ekološko čebelarjenje primerna območja?

V celoti se je ukinil zemljevid z dovoljenimi in nedovoljenimi območji za ekološko čebelarjenje. Pred spremembo je bil pogoj za pridobitev certifikata dovoljšna oddaljenost stojišč za panje od avtocest in odlagališč odpadkov.

Bi bilo treba na državni ali evropski ravni doseči še kakšno spremembo pogojev za pridobitev certifikata za ekološko čebelarjenje?

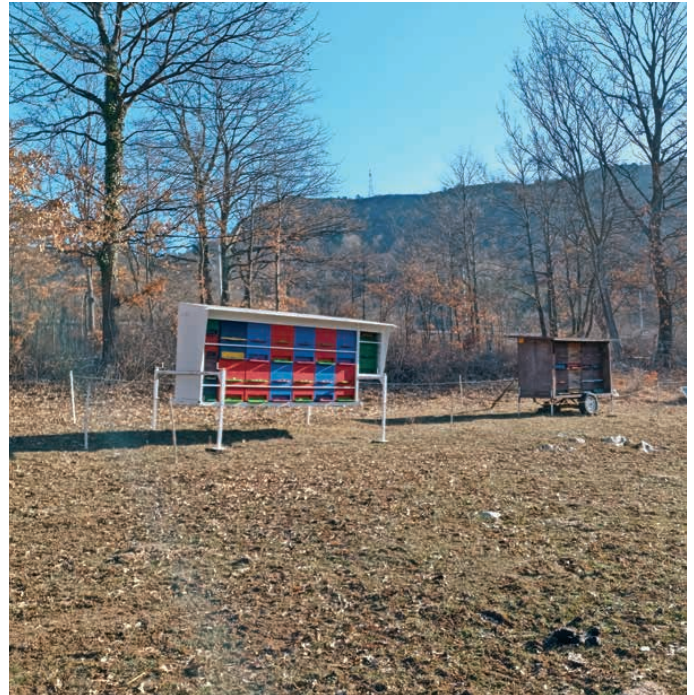
Mislím, da so sedaj pogoji za ekološko čebelarjenje v Sloveniji enakovredni pogojem v sosednjih državah. Kot že povedano smo opustili določitve območij, ki so primerni za ekološko čebelarjenje, tega sosednje države niso imele. Kljub opustitvi omenjenih pogojev pa sam kot ekološki čebelar čebeljih panjev vendarle ne bi postavljaj blizu mestnega jedra ali degradiranih območij. Vemo, da je za čebelje pridelke najboljše, če čebela medicíno in cvetni prah nabira v neokrnjeni naravi. Vemo tudi, da čebeljih panjev ne smemo postavljati blizu intenzivnih kmetijstev. Slednji v poljedelstvu uporabljajo tudi fitofarmaceutvska sredstva, ki so lahko ob neprimerni uporabi nevarna za čebele in čebelje pridelke ter posledíčno za ljudi, ki uživajo onesnažene čebelje pridelke.

Kakšna so prizadevanja komisije za ekološko čebelarjenje UO ČZS?

Prizadevamo si ozaveščati potrošnike in čebelarje o kakovosti ekoloških pridelkov in izdelkov. Ekološkim čebelarjem in čebelarjem, ki si želijo pridobiti certifikat, želimo na enem mestu nuditi vse pomembne informacije, kot so na primer informacije o veljavni zakonodaji o ekološkem čebelarjenju, izobraževanjih, priporočenih cenah za ekološke pridelke ter izdelke in tako naprej. Tako smo naredili s odstranitvijo za ekološke čebelarje na spletni strani ČZS. Za komisijo je pomembno tudi, da so na enem mestu zbrani podatki o slovenskih ekoloških čebelarjih. Potrošniki tako lažje najdejo naslove ekoloških čebelarjev.

Komisija na nek način deluje tudi kot povezovalni člen med ekološkimi čebelarji?

Tako je. Si pa prizadevamo ekološki čebelarji ustanoviti tudi društvo ali zvezo ekoloških čebelarjev.

Stojišče Franka Dolgana v Narinu pri Pivki

Foto: Tadej Pavkovič

Imeli smo že ustanovni sestanek, organizacijo želimo ustanoviti do konca leta. Sedaj je čebelarjev s certifikatom za ekološko čebelarjenje nekaj več kot 90. Približno toliko kot kakšno čebelarsko društvo. Če se bo zdaj še povečalo število ekoloških čebelarjev v Sloveniji, bo še bolje. Ekološki čebelarji se moramo tesneje povezati za lažje širjenje informacij in na primer za skupno nabavo sladkorja. Za ekološke čebelarje trenutno največji izziv predstavlja dobava ekološkega sladkorja. Vsakdo se znajde po svoje, če bi se povezali, bi lahko ekološki sladkor kupovali organizirano v večjih količinah in tako potencialno zmanjšali stroške. V primerjavi z drugimi državami je delež ekoloških čebelarjev izredno majhen, organizacija dobave tako ne bi bila preveč zahtevna. V tem jaz vidim največjo korist ustanovitve združenja ekoloških čebelarjev, v organizirani dobavi ekološkega sladkorja. Zdravila lahko kupujemo v vsaki veterinarski postaji, to ni zahtevno, največji izziv je nabava ekološkega sladkorja.

Ima komisija za ekološko čebelarjenje UO ČZS še kakšne načrte, ki jih nameravate izvesti?

Vsako leto pripravimo tudi posvet ekoloških čebelarjev, vsakokrat pri drugem ekološkem čebelarju. Organizirali bomo tudi izobraževanja. Vsako leto organiziramo tudi strokovno ekskurzijo, da obiščemo kakšnega ekološkega čebelarja v Sloveniji ali tujini. Kot sem poudaril že prej, je ekološko čebelarstvo v Sloveniji majhno, majhno je število ekoloških čebelarjev, majhno je število ekoloških čebeljih družin. Koristno je iti v tujino pogledati delovanje ekoloških čebelarstev in dobre prakse prenesti v Slovenijo.

O apiterapiji v Sloveniji

Apiterapevtke in apiterapevti 30. marca praznujemo svetovni dan apiterapije. Leta 1844 se je na ta dan v Praporištu na Češkem rodil dr. Filip Terč, ki ga štejejo za začetnika moderne apiterapije. Apiterapija je način zdravljenja s pomočjo čebel in njihovih pridelkov. Obsega preventivo, kurativo, terapijo in rehabilitacijo, pri čemer je preventiva najpomembnejša.

Nika Pengal, dipl. dediščinarka (UN), NPK apiterapevtka, NPK čebelarka (gospodicna.medicna@gmail.com)

Ne samo čebelarjenje je apiterapija. Vsak čebelar namreč vdihava čebelji zrak med delom s čebelami. Vsak čebelar zaužije nekaj medu, prav tako propolisa, matičnega mlečka. Vsakogar vsaj nekajkrat na leto piči čebela. Vendar to še ne pomeni, da nam to pomaga pri zdravstvenih težavah. Čebelji pridelki lahko koristijo našemu zdravju, vendar le, če jih znamo pravilno pridobivati, pravilno shranjevati in pravilno uporabljati. Poudariti je treba, da pri uporabi čebeljih pridelkov v apiterapiji govorimo o sonaravno pridelanih čebeljih pridelkih. Pri svojem delovanju pa se moramo apiterapevti dobro zavedati svojih zmožnosti in zmožnosti vpliva čebel in čebeljih pridelkov. Vodi nas stavek: »Ne daj, da me prevzame misel, da zmorem vse« (Moses Maimonides). V glasilu s tem mesecem začenjamo z nizom člankov na temo apiterapije, v katerem želimo bralcem približati njene koristi in predstaviti njene omejitve. Kar nekaj slovenskih apiterapevtk in apiterapevtov je zelo dejavnih pri nas in tudi v tujini. Nekateri dejavnost apiterapije predstavljamo v medijih, organiziramo poljudna predavanja, na katerih seznanjamo širšo javnost s pomenom čebel in njihovih pridelkov ter s tem delujemo v smeri, za katero si slovenski čebelarji prizadevamo – čebeljim pridelkom na trgu dati vrednost, ki si jo zaslužijo. Poleg tega sta naše delo svetovanje o uporabi čebeljih pridelkov ter izdelava različnih mešanic in pripravkov, ki jih ponujamo uporabnikom.

Vsako leto sta pri nas organizirana dva večja dogodka na področju apiterapije. To sta marčevski in oktobrski apiterapevtski simpozij, na katerih gostimo slovenske in tuje predavatelje medicine, farmacije in drugih komplementarnih zdravilskih vej, denimo fitoterapije. V člankih bomo dali mesto tudi povzetkom tovrstnih predavanj in raziskav ter skušali objaviti intervjuje s strokovnjaki tega področja. V Sloveniji to leto poteka že deveto organizirano izobraževanje za naziv apiterapevt I. stopnje, ki ga vodi Sekcija apiterapije Slovenije (SAS) pri Čebelarški zvezi društev Štajerske. Izobraževanje je bilo potrjeno na podlagi predloga, ki ga je ČZS potrdila z odločitvijo na upravnem odboru leta 2014. Pod vodstvom Vlada Pušnika je SAS usposobila že več kot 340 apiterapevtov. Med njimi jih je 120 pridobilo

tudi NPK apiterapevt. Vsak udeleženec izobraževanja za apiterapevta I. stopnje mora izdelati zaključno nalogo ter referat. Zavzeli smo se za to, da pregledamo vse dosedanje izdelke in nekatere z dovoljenjem avtorjev tudi objavimo. Hkrati pozivamo vse, ki imajo morda na področju apiterapije konkretne izkušnje in rezultate izboljšanja počutja, da opisani primer pošljejo v uredništvo *Slovenskega čebelarja*. Primer bomo v skupini sodelujočih apiterapevtov nato proučili in morda predlagali za objavo v glasilu.

Novice iz sveta apiterapije v Sloveniji

V Sloveniji zaradi alergije po pikih kožekrilcev, med katere štejejo tudi medonosne čebele, umreta povprečno 1–2 človeka na leto, največkrat po piku sršena. Alergija na pike žuželk zmanjša kakovost življenja, saj se človek, ki jo je doživel, hudo boji ponovnega pika.

ČZS že nekaj časa sodeluje s Kliniko Golnik s ciljem razvoja apiterapije s pomočjo zdravstvene stroke. V ta namen je bila ustanovljena delovna skupina apiterapevtov in strokovnjakov z Golnika, ki v sklopu znanstvene raziskave pripravlja tudi izobraževanje prepoznavanja hude alergijske reakcije in pravilne uporabe samoinjektorja adrenalina.

Anafilaksija se lahko kaže na različne načine. Z izobraževanjem želimo čebelarje, ki do sedaj še niso imeli anafilaksije in je še niso videli, naučiti prepoznati njene znake in pravilno uporabiti samoinjektor. Ob nepravilni uporabi pomoč ni učinkovita, možni pa so tudi stranski učinki. Za raziskavo ugotavljanja podvrženosti k anafilaktični reakciji bomo čebelarje, ki šele začnejo čebelariti, povabili, da oddajo vzorec krvi za alergološko in genetsko testiranje v Laboratoriju za imunologijo in genetiko Klinike Golnik. Z zadostnim številom zbranih in analiziranih vzorcev ter dlje časa trajajočim spremljanjem darovalcev vzorcev, bo možno sčasoma z določeno mero verjetnosti napovedati, pri kom se bo v prihodnje razvila alergija na čebelji strup.

Za konec prve rubrike na temo apiterapije vas obveščamo, da bo 25. marca na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor potekal spomladanski apiterapevtski simpozij. Lepo vabljeni.

dr. Filip Terč (roj. 30. marec 1844 – 28. 10. 1917)

OB OBLETNICI ROJSTVA DR. FILIPA TERČA, »OČETA APITERAPIJE MODERNE DOBE«, OB SVETOVNEM DNEVU APITERAPIJE,

VAS VABIMO NA
MEDNARODNI SIMPOZIJ
V MARIBORU,

V soboto,
dne 25. 3. 2023
ob 8.00 uri

v prostorih Fakultete za
kmetijstvo in biosistemske
vede, na Pivoli 10, Hoče, v
veliki dvorani MAGNUM.

18. tradicionalni Mednarodni simpozij o apiterapiji v Mariboru sobota, 25. marec 2023

- 8.00 - 8.30 Registracija udeležencev
- 8.30 - 8.45 Pozdrav organizatorjev ČZS, ČZDŠ
dr. Gregor Pivec, dr. med.
- 8.45 - 9.30 *doc. dr. ALEŠ ROZMAN, dr. med., specialist pneumologije,*
Univerzitetna klinika Golnik
O pikih čebel, čebeljem strupu pri preobčutljivih, predstavitev programa o predvideni raziskavi.
- 9.30 - 10.30 *Prim. mr. sci. LONČAR JOSIP, dr. med.,*
Bjelovar
Lastnosti čebeljega strupa,
praksa zdravljenja s čebeljim strupom v svetu,
lastne izkušnje,
komentar ob filmu zdravljenje s čebelami v
Ukrajini.
- 10.30 - 10.45 ODMOR
- 10.45 - 11.30 *Mr.sc.dr. Maja Roje Novak, spec. neurolog*
Praksa in izkušnje pri aplikaciji čebeljega
strupa.
- 11.30 - 12.00 Razprava in izkušnje prijavljenih udeležencev
apiterapevtov.
- 12.00 - 12.30 *Ana Janžekovič, ČZS, Javna svetovalna služba*
v čebelarstvu
Poročilo o projektu skupinskih
aromaterapij s propolisom v vrtcih

Matjaž Pogačnik,
predstavitev Propo Steam
- 12.30 - 13.15 *Vlado Pušnik, predsednik SAS*
Poročilo o usposabljanju apiterapevtov v SAS v
ČZDŠ Maribor,
Poročilo o podelitvi NPK
Apiterapevt/Apiterapevka 2022
Predstavitev programa
Slovenskega Apis centra
dr. Filipa Terča,
predsednik gradbenega odbora
- 13.15 - 13.30 Podelitev plakete dr. Filipa Terča
- 13.30 - 14.00 Druženje v avli
- 14.00 Zaključek

DOBITNIKI PLAKET DR. FILIPA TERČA

Prejemniki plaket
v letu 2014 so bili:

Pušnik Vlado
dr. Pivec Gregor
dr. Borko Elko
Končar Branko
Bobič Miljen

V letu 2015:

Peterle Alojz
dr. Kapš Peter
dr. Lončar Josip
dr. Grošelj Franc
Vogrinič Karl

V letu 2016:

Prof. dr. Jevrosima
STEVANOVIČ
Prof. dr. Miča MLADENVIČ
Dr. Bratko Filipič
Aleš MIŽIGOJ
Ing. Franc ŠIVIC
Norbert JEDLOVČNIK

V letu 2017:

Svetlana Stipančič
Jože Kramberger dr. med.
Boštjan Noč
Asis Moises
Jan Lefellman
mag. Dagmar Bauerova
Miro Smolik

V letu 2018:

mag. Polona Fiala Novak
mag. Andreja Kandolf
dr. Plamen Emcev
prof. dr. Zmago Turk
dr. Aleksander Andjelič
Alina Varadi
dr. Cristina Aosan
dr. Stefan Stangaciu
dr. Vidoje Kulič

V letu 2021:

dr. Bone Stevanoski

V letu 2022:

Bojan Bezjak

Čebelarstvo zveza društev Štajerske,
SEKCIJA ZA APITERAPIJO
dr. Filipa Terča

Cvetoče zelene strehe lahko opraševalcem zagotovijo dodaten vir hrane

V zadnjih letih na novih zgradbah vidimo vse več zelenih streh. Pri tem ne gre samo za modno muho ali estetske razloge, ampak tudi za odziv na podnebne spremembe. Zelene strehe pa lahko prispevajo tudi k varstvu biotske raznovrstnosti in opraševalcev.

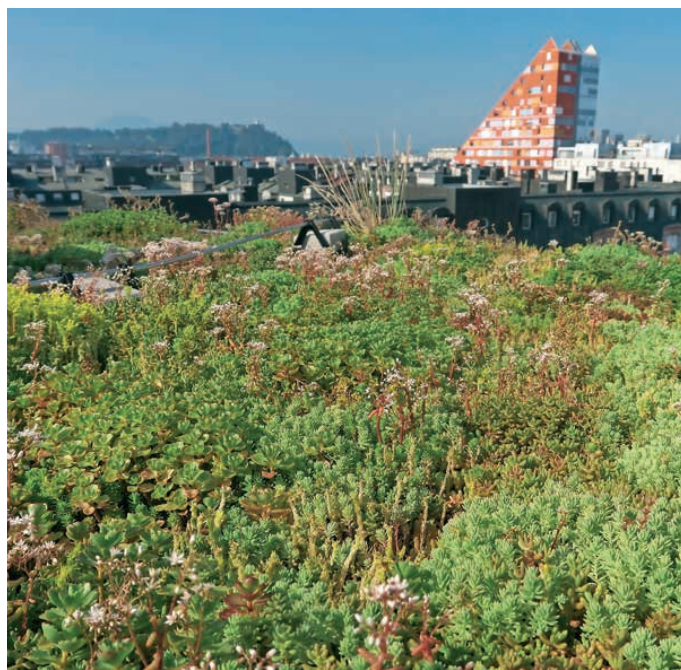
doc. dr. Danilo Bevk, Nacionalni inštitut za biologijo (danilo.bevk@nib.si)

Razlogov v prid gradnji zelenih streh je več. Med glavnimi so ozelenitev površin v mestih, blaženje vročinskih valov in zadrževanje meteorne vode ter s tem razbremenitev kanalizacije med nalivi.

Zelene strehe, ki zacvetijo, so potencialna paša za opraševalce. Da bi ocenili njihov tovrstni pomen, so nas v podjetju Knauf Insulation povabili, da naredimo raziskavo uporabnosti njihovih streh Urbanscape za opraševalce. Raziskava je potekala leta 2019 na dveh strehah. Prva je bila na stanovanjskem objektu blizu središča Ljubljane (700 m², 7. nadstropje), druga na sedežu podjetja v industrijski coni v Škofji Loki (100 m², 3. nadstropje). Na strehah smo od maja do septembra, približno na dva tedna, v lepem vremenu spremljali dejavnost opraševalcev (medonosnih čebel, čmrljev, čebel samotark, muh trepetavk in metuljev). Vsakokrat smo šteli na petih vzorčnih mestih v velikosti enega kvadratnega metra. V 14 opazovanjih smo na vzorčnih mestih našli skupaj 869 opraševalcev. Popisali smo tudi rastline in našli 11 vrst homulic (*Sedum spp.*).

Rezultati so nas presenetili. Potrdili smo prisotnost medonosne čebele, ki smo jo tudi pričakovali, nismo pa pričakovali tako velikega števila čebel samotark. Dvomili smo namreč, da bodo množično letale tako visoko. Junija in julija so divje čebele številčno celo močno prevladovale. Skupaj smo našli 11 vrst divjih čebel. Avgusta in septembra se je slika spremenila. Število samotark je zelo upadlo, število medonosnih čebel pa naraslo. Verjetno je bil razlog za povečanje števila medonosnih čebel zmanjšanje pašnih virov v naravi, zato so izkoristile vse, kar so imele na voljo. Drugih opraševalcev je bilo zelo malo. Rezultati so jasno pokazali, da cvetoče zelene strehe lahko zagotavljajo dodaten vir hrane tako divjim opraševalcem kot medonosni čebeli. Zelene strehe tako lahko igrajo pomembno vlogo pri gradnji opraševalcem in biotski raznovrstnosti prijaznejših mest. Seveda pa se biotska pestrost na strehah ne more kosati z biotsko raznovrstnostjo cvetočih travnikov.

Kot vedno je tudi pri zelenih strehah še precej možnosti za izboljšave. Priporočamo uporabo rastlin, ki

Zelena streha v Ljubljani

Foto: Danilo Bevk

zagotavljajo dovoljšen vir medicine in cvetnega prahu, ter kombinacije rastlin, ki zagotavljajo vir hrane celo poletje. Velik napredek bi bil tudi, če bi sadili avtohtone rastline. Trenutno namreč prevladujejo različne vrste homulic, tudi z oddaljenih koncev sveta. Mogoče so nekatere med njimi celo potencialno invazivne. Pri izbiri avtohtonih rastlin je seveda treba upoštevati, da gre za skrajno vroče in sušno rastišče. Tudi v sušnem obdobju morajo preživeti brez zalivanja. 🍷

Predstavitveni video raziskave pomena zelenih streh za opraševalce

Podrobnejša predstavitev rezultatov (v angleščini)

Čebelarjeva opravila v marcu

Tudi na Obali se lahko zgodi, da je marec hladen. Včasih celo sneži. Družine, ki so dovolj živalne in imajo zadostno količino hrane nimajo težav. V primeru, da so temperature v marcu pod 15°C v gnezdo ne posegam. Pozoren sem le na zadostno zalogo hrane. Ob gnezdu preverim količino hrane. V kolikor jo primanjkuje dodam medeni sat iz zaloge. V primeru da je v aprilu vreme toplo z veliko sončnih dni, se živalne družine ob zadostnem dotoku hrane do čebelje paše na akaciji pravočasno razvijejo. Poraba hrane v marcu je večja, kot je donos iz narave.

Klavdijo Babič, (klavdijo.babic@siol.net)

Drugače je ko sta februar in prva polovica marca nadpovprečno topla z veliko sončnih dni in nastopi v drugi polovici marca ali kasneje nenadna ohladitev s pozebo. Tedaj so družine živalnejše z veliko zalege. Gruča se skrči, ob tem lahko ostane zunanji del zalege izven gručice, ker ga čebele ne ogrevajo se zalega podhladi in odmre. Na bradah opazimo mrtve ličinke. V družinah z veliko zalege je potreba po hrani velika, ker je iz narave ni, so čebele varčne s hrano, kar upočasni razvoj družine. V tem primeru sem še bolj pozoren na zadostno količino hrane.

V zadnjem desetletju so vse pogosteje v marcu temperature nadpovprečne in dosegajo preko dne 20 °C in več. Dnevi se daljšajo, malo je padavin in veliko sončnih dni. V naravi je obilo cvetja, cveti sadno drevje, v drugi polovici lahko na obali zacveti že regrat. Iz dneva v dan se povečuje vnos medicinine in cvetnega prahu, kar ima za posledico povečan obseg zalege. Vse več je na novo izlezlih čebel, ki nadomeščajo zimske čebele in prevzemajo njihove naloge. V najmočnejših družinah se lahko že v drugi polovici meseca pojavi trotovska zalega. V takih primerih se mi je že zgodilo, da so bili v najmočnejših družinah že konec marca polni panji čebel. Ta razvojni potencial je treba izkoristiti. V takih razmerah so vsi posegi namenjeni dodatnemu pospeševanju razvoja. Če je bil prvi pregled že v februarju in sem takrat gnezdo premaknil na sredino, sledi drugi pregled v prvi polovici marca. Že v preteklosti so starejši čebelarji opozarjali, da je pogoj pri zgodnjih spomladanskih posegih v panj dovolj toplo vreme, rekli so, da si lahko v srajci vsaj nekaj dni pred posegom. Tega se vedno držim. Vse preglede in posege, s katerimi želim pospešiti razvoj, opravim le, če je vreme ugodno. Vsaj nekaj dni pred posegom mora temperatura nad 15 °C, napoved za naprej pa ugodna.

Pogoji za hiter razvoj so zadostna količina hrane, kakovostna matica, zdrave čebele in dovolj velik panj. Zaloga hrane mora biti med 5 in 8 kg. V marcu že lahko ocenim kakovost matice. Če je moč družine v marcu enaka ali boljša kot ob zazimnitvi ter ima družina velik obseg strnjene zalege, je matica dobra. So družine, ki

Foto: Klavdijo Babič

Pogled na testni vložek nam pove, kje so čebele

so manj živalne kot pri zazimnitvi. Če je s panjskega lista razvidno, da je bila družina v prejšnjem letu bolj napadena z varojami, je lahko to vzrok manjše živalnosti. Če je zalega presledkasta, je lahko vzrok za to iztrošena ali slabša matica. Pozoren sem tudi na morebitni pojav poapnele zalege. V tem primeru zamenjam matico.

Posegi so odvisni od moči družine. V tem obdobju je zalega v sprednjem delu panja in se širi v notranjost. Na zadnjem delu satov so običajno medeni venci, ki preprečujejo širjenje zalege. Cilj posegov je pospešeno širjenje zalege na celoten sat. Če je zalega na treh do štirih satih in ne sega čez polovico sata, družino pustim tako, kot je. Pazim le, da je gnezdo na sredini panja. Ob gnezdu mora biti medeni sat s cvetnim prahom. Če ocenim, da hrane primanjkuje, dodam ob zalego sat medu z nekaj cvetnega prahu iz zalog. Lahko ga vzamem iz družine, ki ima višek hrane in ne kaže znakov bolezni. Če je zalega vsaj na štirih satih in sega do dveh tretjin v globino, sate z zalego in prva sata ob zalegi, kjer sta med

Foto: Klavdijo Babič

Po obračanju satov je gnezdo na zadnjem delu panja

in cvetni prah, obrnem za 180°. Obrnjeni sati morajo ostati v istem zaporedju, da gnezda ne razbijem in ostane skupaj. Zalega je po posegu zadaj ob pitalniku, zaloga hrane pa spredaj ob žrelu. Ker je ob žrelo postavljena zaloga hrane v večji nevarnosti pred ropom, jo čebele prično umikati in prenašati v notranjost. Matica v izpraznjene celice lahko zaleže jajčeca in na ta način omogočim širjenje zalege. V najmočnejših družinah lahko sega zalega že čez tri četrtine v globino. V tem primeru je v družinah prisotnih veliko čebel, zato obrnem za 180° vsak drugi sat z zalego. Čebele gnezdo združijo. Odstranijo medene zaloge, v katere matica zaleže jajčeca, in na ta način se zalega razširi na celotno površino satnika. V nakladnih panjih gre hitreje. Isti učinek dosežem z obračanjem naklade z gnezdom za 180° (po navpični osi). Če se nadaljuje lepo vreme, sledi naslednji pregled načeloma čez dva do tri tedne. Pri tem pregledu imajo lahko najmočnejše družine zalego že na šestih satih in je že opaziti trotovska zalego ali celo prve trote. Družinam, ki imajo najmanj štiri sate in več zalege na celotni površini, širim gnezdo z dodajanjem praznega sata v sredino gnezda. Primeren je mlad sat, nekajkrat zaležen, lahko ima manjši medeni venec. Čebele želijo

gnezdo čim prej združiti, zato med odstranijo, sat očistijo, ogrejejo in pripravijo, da ga matica čim prej zaleže.

Vstavim tudi gradilni satnik na zunanjo stran gnezda ob zadnji sat z zalego. Nekoliko slabše razvitim družinam vstavim gradilnik že z nekoliko zgrajenimi trotovskimi celicami. Sledi sat s cvetnim prahom in medom. Predvsem mlade čebele sem na ta način dobro zaposlil z vzrejo zalege in gradnjo satja. Uspeh je zagotovljen le ob nadaljevanju toplega vremena in zadostnega dnevnega vnosa hrane iz narave. Zgodilo se mi je že, da je čez nekaj dni po posegu prišla nenadna ohladitev, gnezdo je ostalo razdeljeno in učinek posega je bil nasproten od pričakovanega. Pri manj živalnih družinah izvajam posege glede na moč družine po opisu drugega pregleda z metodo obračanja gnezda.

Rezervne družine

Na enak način širim gnezdo tudi v rezervnih družinah, ki jih prezimujem predvsem v sedemsatnih panjih. V teh panjih poteka razvoj na začetku lahko zaradi mlade matice in manjšega prostora za ogrevanje celo hitreje kot pri gospodarskih družinah, vendar le do trenutka, ko ima matica ob zadostni količini hrane dovolj prostora za zaleganje. Po tej prelomnici se zaradi pomanjkanja prostora razvoj upočasni. Najmočnejše rezervne družine že pred vrhuncem preselim v izpraznjene gospodarske panje, v katerih so družine odmrle čez zimo in sem jih očistil, razkužil in pripravil za naselitev.

Rezervnim družinam pred selitvijo zvečer zaprem žrela, in odstranim pažni material, da dobijo zrak. Zjutraj jih, ko se nekoliko ogreje, odnesem na drugo stojišče. Družino selim v gospodarski panj tako, da sate s čebelami prenesem v sredino novega panja po enakem vrstnem redu, kot so bili. Zaloga hrane mora biti med 5 in 8 kg, zato prazen prostor (manjkajoče satje) dopolnim s praznimi ali medenimi sati iz zaloge. Da se družina hitreje razvije, potrebuje toploto zato je na začetku omejena le na plodišče. Matično rešetko prekrijem s časopisnim papirjem in lepenko. Družino pustim vsaj sedem dni pri miru, da se privadi na novo okolje. Kasneje izvajam posege kot pri drugih družinah. Take družine se do glavne paše, ki je na robiniji, razvijejo do te mere, da dobro izkoristijo akacijevo pašo. V marcu čebele nabirajo hrano bližje čebelnjaku kot pozneje, ko se vreme segreje. Spominjam se, da sem imel nekaj rezervnih družin ob hiši. Če sem jih v marcu prenesel v čebelnjak, oddaljen pribl. 1 km, se ni vrnilo veliko čebel in je bila selitev uspešna. Če sem ta premik opravil sredi aprila, ko se je vreme otoplilo, ko je tudi preletna razdalja pašnih živali veliko daljša, pa se je vrnilo veliko več pašnih čebel. ◆

Čebelarstvo na Osnovni šoli Šmiklavž

Smo podružnična šola Šmiklavž, ena izmed dveh enot matične Osnovne šole Podgorje pri Slovenj Gradcu, ki jo obiskuje šest učencev od 1. do 3. razreda.

Narava nam je blizu in zavedamo se njenega pomena za človeški obstoj. Še vedno se lahko pohvalimo z neokrnjeno naravo, ponosni smo na svoje vrtove, travnike, gozdove in sadovnjake. Zavedamo se, da s čebelarjenjem ohranjamo slovensko tradicijo in učimo učence o pomembnosti čebel in njihovega obstoja. Na naši šoli že devet let deluje interesna dejavnost čebelarstvo. Pred šestimi leti smo v okolici šole postavili učni čebelnjak, ki nam je ponudil vpogled v čebele in njihovo življenje. Tako smo lahko teoretična spoznanja ustrezno nadgradili še s praktičnim delom. Imamo srečo, da z nami prizadevno sodelujeta čebelarja Milan Grobelnik in Maksimiljan Požarnik, ki vestno skrbita za naše pridne čebelice, urejata okolico šolskega čebelnjaka in z učenci izvajata tudi večino praktičnih vsebin. S pomočjo ČZS smo kupili veliko čebelarskih pripomočkov (učbenike in delovne zvezke *Čebela se predstavi*, različne DVD-je o čebelah) in čebelarsko opremo (zaščitno obleko, rokavice, točilo za med, kadilo, vilice, metlico, cedilo itd.). V vseh letih našega delovanja so se učenci udeleževali regijskih in državnih tekmovanj mladih čebelarjev, kjer so posegali tudi po najvišjih priznanjih. Poleg rednega izvajanja interesne dejavnosti smo med lanskoletnimi (2022) jesenskimi počitnicami na pobudo Območne enote Rdečega križa Slovenj Gradec organizirali čebelarske delavnice za učence matične šole – OŠ Podgorje – in naše šole – OŠ Šmiklavž.

Na delavnicah smo se trudili prepletati teoretične in praktične vsebine. Otrokom smo predstavili različne

panjske sisteme, sestavo čebelje družine, koristi, ki jih imamo ljudje od čebel, ter skrb za čebele in čebelje pridelke. Naš čebelar nas je popeljal na ogled šolskega čebelnjaka, pokazal nam je notranjost AŽ-panja ter čebelarjeve pripomočke, kot so denimo zaščitna oprema, kadilo, točilo, strgalo in vilice. Sledila je praktična delavnica, kjer smo najprej lepili satne okvirje in pripravljali satne osnove. Otrokom se je delo zdelo zelo zanimivo, bili so izredno motivirani in uspešni pri izdelavi. Za nagrado smo se posladkali s čebeljimi pridelki, poskusili smo med, propolis, cvetni prah, zadelavino, za piko na i pa še medene mafine. Meniva, da so si učenci zapomnili veliko podatkov o čebelah. Pokazali so veliko zanimanja, kar se je videlo v njihovih številnih vprašanjih. Morda sedanji mladi nadobudneži zrastejo v navdušene čebelarje.

Andreja Polc in Mateja Voler Repas

Sistem TRACES za elektronsko najavo pošiljk čebel in čmrljev

Sistem **TRACES** je spletna aplikacija Evropske komisije za najavo, sledenje, uradni nadzor in potrjevanje:

- uvoznih pošiljk rastlin, rastlinskih proizvodov in drugega rastlinskega nadzorovanega blaga, živali in proizvodov živalskega izvora ter živil in krme neživalskega izvora, ki so predmet dodatnih zahtev ali omejitev **pri uvozu iz tretjih držav**,
- pošiljk v **trgovanju med državami članicami Evropske unije (EU)** za živali, zarodni material, določene živalske stranske proizvode (ŽSP) ter določene proizvode živalskega izvora, ki predstavljajo večje tveganje,
- izvoznih pošiljk živali, zarodnega materiala ter določenih proizvodov živalskega izvora **v nekatere tretje države**.

V TRACES morajo biti med drugimi vpisani tudi izvajalci dejavnosti, če premikajo gojene kopenske živali (med katere se uvrščajo tudi medonosne čebele) in zarodni material v drugo državo članico ali sprejemajo gojene kopenske živali in zarodni material iz tretje države (45. člen Uredbe o IMSOC). Za dostop do aplikacije TRACES lahko zaprosijo vsi izvajalci dejavnosti (fizične ali pravne osebe), katerih pošiljke zapadejo v postopek uradnega nadzora pri uvozu iz tretjih držav oziroma pri premikih med državami EU. Več informacij o sistemu TRACES je objavljenih na spletnih straneh Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Kontakt TRACES kontaktne točke za Slovenijo: traces-cca.uvhvvr@gov.si

Tina Vratinar, Uprava RS za varno hrano, veterinarsko in varstvo rastlin

Pomagaj oblikovati celotno grafično podobo za Čebelarško šolo Antona Janše!

Čebelarstva zveza Slovenije vabi avtorje k sodelovanju na Javnem natečaju za izbiro celotne grafične podobe (CGP) za Čebelarško šolo Antona Janše. Namen javnega natečaja je pridobitev različnih oblikovnih rešitev za CGP od avtorjev oz. vlagateljev ter izbira zmagovalne rešitve. Zmagovalna rešitev CGP bo javnosti predstavljena maja 2023.

Vloga je treba poslati s priporočeno pošto na naslov: Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, ali vložiti v tajništvo Čebelarstva zveze Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, najkasneje do ponedeljka, 3. aprila 2023, do 9. ure. Vlog, vloženih po tem dnevu, ne bomo obravnavali. Vloga mora biti oddana v zaprti kuverti, opremljeni s podatki vlagatelja in

označena z oznako javnega natečaja: »Ne odpiraj – Vloga za javni natečaj CGP ČŠAJ«. Na hrbtni strani kuverte mora biti naslov vlagatelja. Besedilo javnega natečaja je objavljeno na spletni strani ČZS (QR-povezava).

Marko Borko,
svetovalec za
izobraževanje in
usposabljanje

Zaživela bo spletna stran za promocijo apipripravkov

ČZS bo na spletni strani objavila ponudnike apiterapevtskih pripravkov, na podoben način, kot se oglašujejo ekološki čebelarji (<https://ekoloski.czs.si/>). Če se želite na tej strani za promocijo apipripravkov predstaviti tudi vi, nam pošljite

podatke o svojem čebelarstvu ter opis in fotografijo svojih izdelkov. Potrebujemo kratek opis izdelkov s sestavinami izdelka. Predstavitev je brezplačna. Pred objavo je treba izpolniti izjavo, ki jo najdete na priloženi QR-povezavi.

Vso potrebno dokumentacijo pošljite na: ana.janzekovic@czs.si.

Ana Janžekovič,
svetovalka
specialistka JSSČ
za varno hrano

Izposoja 3D-kranjice – čebela velikanka lahko prileti k vam

KRANJICA CARNIOLAN

3D-kranjica je fizični model čebele v razmerju 100 : 1, ki ga je razvila ČZS v sodelovanju s slovenskimi strokovnjaki. Na svetovni razstavi EXPO 2020 v Dubaju je v slovenskem paviljonu 3D-kranjico videlo več sto tisoč obiskovalcev, 3D-kranjica pa sedaj nadaljuje svojo pot po različnih lokacijah v Sloveniji in tujini. Bo obiskala tudi vaše čebelarstvo ali občino? 3D-kranjico s svojo podobnostjo z resnično čebelo delavko *Apis mellifera carnica* uspe pritegniti veliko pozornosti in navdušuje z devetimi poučnimi animacijami v slovenskem ali angleškem jeziku. Kot taka predstavlja primerno popestritev različnih večdnevnikih dogodkov ali na lokacijah, kjer se dnevno izmenja več obiskovalcev.

Za možnost izposoje 3D-kranjica (dimenzija: 1930 × 1930 × 1450 mm, 385 kg) se obrnite na ČZS (marko.borko@czs.si, 051/637 204), kjer vam bomo dali več informacij glede prostih terminov izposoje, tehničnih informacij o transportu, postavitvi itd. Izposoja se uredi s pogodbo in je brezplačna, za transport pa poskrbi izposojevalec sam. Priporoča se izposoja za obdobje daljše od enega tedna. Izposoja se uredi in je potrjena šele, ko se

3D-kranjica v Loškem potoku

opravijo vsi koraki: 1. izpolnjen obrazec za izposajo, 2. uskladitev termina izposoje, 3. podpis pogodbe o izposoji s strani izposojevalca, 4. vplačilo varščine 500 EUR najemodajalcu, 5. podpis pogodbe s strani najemodajalca. Več informacij najdete na spletni strani ČZS (QR-povezava).

Marko Borko, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje

Prijava na 45. državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev

Letošnje 45. državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev bo potekalo v soboto, 6. maja 2023, na Osnovni šoli Ivana Skvarče Zagorje ob Savi, Cesta 9. avgusta 44, Zagorje ob Savi. Mentorji čebelarskih krožkov lahko tekmovalne ekipe prijavite v spletnem obrazcu, objavljenem na spletni strani ČZS (QR-povezava), od začetka marca do najkasneje 31. marca 2023. Poznejših prijav zaradi organizacije tekmovanja ne bomo upoštevali.

Marko Borko, svetovalec za izobraževanje in usposabljanje

Tekmovanje mladih čebelarjev leta 2022 v Mariboru

Foto: Tadej Pavkovič

Spoštovani skrbniki čebelarskih tehtnic, ki so vključene v poročanje ČZS!

Vabimo vas na srečanje, ki bo v nedeljo, 19. marca 2023, ob 8.30 na čebelarskem sejmu ApiSlovenija v veliki dvorani upravne zgradbe (glavna dvorana ApiSlovenije).

Namen letošnjega srečanja je, da spregovorimo s skrbniki čebelarskih tehtnic, ki dnevno posredujejo podatke o donosih na ČZS.

Program srečanja:

1. Pravilna oskrba čebelje družine, nameščene na čebelarski tehtnici.
2. Pravilna namestitev čebelarske tehtnice TCM-13A podjetja Ames, d. o. o.
3. Pravilna namestitev čebelarske tehtnice BeeConn proizvajalca Strips, d. o. o.
4. Razprava.

Zaradi organizacije in zagotovitve vstopa na sejmski prostor, do katerega vstopate preko press vhoda s predložitvijo osebnega dokumenta, vas **prosimo za potrditev udeležbe do 13. marca 2023 na e-naslov: ales.bozovicar@czs.si.**

Aleš Bozovičar, Opazovalno-napovedovalna služba

Certificiranje ponudnikov čebelarskega turizma – v letošnjem letu tudi nadgradnja »top bee«

Čebelarska zveza Slovenije si prizadeva za razvoj in uveljavitev čebelarske turistične ponudbe, ki postaja redna ponudba slovenskega turizma.

V ta program se lahko vključijo vsi zainteresirani čebelarji, ki se že ukvarjajo s čebelarsko turistično ponudbo, in tudi tisti, ki to načrtujejo.

Letos nadaljujemo program certificiranja ponudnikov čebelarskega turizma in nadgradnjo obstoječega turizma iz treh čebelic v »top bee«. V ta program se lahko vključijo vsi zainteresirani čebelarji, ki se že ukvarjajo

s čebelarsko turistično ponudbo, in tudi tisti, ki to načrtujejo.

Vse zainteresirane čebelarje – ponudnike čebelarskega turizma – vabimo, da najkasneje do **31. avgusta 2023** na naslov ČZS posredujejo predpisano pisno izjavo o sodelovanju v programu certificiranja ponudnikov čebelarskega turizma v letu 2023, ki je dostopna na spletni strani ČZS. Za več informacij smo vam na voljo na e- naslovu: **barbara.dimc@czs.si.**

Barbara Dimc, tajnica ČZS

Razpis za svetovalca specialista za zagotavljanje varne hrane

Čebelarska zveza Slovenije razpisuje prosto delovno mesto za svetovalca specialista za zagotavljanje varne hrane I (m/ž), zaradi nadomeščanja delavke za čas porodniškega dopusta.

Zahteve in pogoji za zasedbo navedenega delovnega mesta bodo 10. marca 2022 objavljeni na spletni strani ČZS, pod rubriko Tajništvo.

ČZS

Pretekli in prihajajoči ustvarjalni natečaj v osnovnih šolah

Blagovna znamka Bosch in podjetje BSH Hišni aparati, d. o. o., Nazarje sta v sodelovanju s ČZS lansko leto organizirala nagradni natečaj »Čebele na delu«, v katerem so se sodelujoči potegovali za učni čebelnjak in štiri družine čebel.

V natečaju je sodelovalo 21 osnovnih šol, otroci so s katero koli slikarsko tehniko ustvarjali motiv čebele na delu. Sodelujoče šole so nato morale poslati set šestih otroških slik, ki so se v zaključnem glasovanju potegovale za glavno nagrado – novi učni čebelnjak, na katerega panjske končnice so preslikali zmagovalna dela. Na natečaj je prispelo preko 190 različnih slik. V odprtem glasovanju za najlepši set otroških slik je bilo oddanih 7891 glasov, zmagala je Osnovna šola Jurija Dalmatina Krško, ki je prejela 3078 glasov in je jeseni dobila novi učni čebelnjak. Poleg novega čebelnjaka v Krškem so v okviru zaveze projekta #začebele podelili še en čebelnjak – pri Osnovni šoli Domžale, ki je otvoritev čebelnjaka pospremila s pestrim programom.

Na začetku prispevka predstavljeni deležniki tudi

Na panjske končnice preslikana zmagovalna dela šolskega natečaja

letos pripravljamo nagradni natečaj slikanja panjskih končnic za osnovne šole, ki bo potekal v znamenju slovenskega čebelarja in slikarja Antona Janše.

ČZS

Objava razpisa za izbor najstarejših, izvernih in posebnih čebelnjakov

ČZS nadaljuje vzpostavljanje registra najstarejših, izvernih in posebnih čebelnjakov. Z objavo želi ČZS pridobiti podatke o čebelnjakih na terenu, komisijsko oceniti njihovo starost, izvornost in posebnost, jih na osnovi tega uvrstiti na seznam kulturne dediščine ČZS ter jih promovirati kot slovensko posebnost in pomemben element naše stavbne dediščine. Komisiji UO ČZS za čebelarstvo in kulturno dediščino bo v strokovno pomoč avtor knjige *Slovenski čebelnjaki*, univerzitetni profesor arhitekture dr. Borut Juvanec.

S to dejavnostjo nameravamo slediti naslednjim ciljem:

1. Uvrstitev čebelnjaka v slovenski arhitekturi na mesto, ki si ga zasluži (odkrivanje, inventariziranje, dokumentiranje, vpis na seznam kulturne dediščine ČZS).
2. Dvig zavesti slovenskega človeka na področju stavbne kulturne dediščine.
3. Ohranjanje slovenske prvobitnosti.
4. Dvig vrednosti slovenske kulture na področju arhitekture in čebelarstva v EU in v svetu.

Kategorije in način izbora čebelnjakov:

- kategorija – **starost čebelnjaka**:

Način izbora: strokovnjaki (čebelarji, arhitekti in etnologi) bodo na osnovi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu določili starost posameznega čebelnjaka.

- kategorija – **značilni čebelnjaki**:
Način izbora: strokovnjaki (čebelarji, arhitekti in etnologi) bodo na osnovi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu glede na vgrajeni material, obliko, sestavo in postavitve določili značilnost posameznega čebelnjaka.
- 3. kategorija – **posebni čebelnjaki**:
Način izbora: strokovnjaki (čebelarji in arhitekti) bodo na osnovi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu glede na izvedbo določili posebnosti posameznega čebelnjaka.

Prijava na razpis:

- Razpisna dokumentacija je od 1. marca 2023 dosegljiva na spletni strani: www.cz.s.si. Čebelarska društva in posamezne čebelarje vabimo, da do 31. oktobra 2023 pošljete vloge po tem razpisu na naslov ČZS ali elektronski naslov:

barbara.dim@cz.s.si

Komisija UO ČZS za čebelarstvo in kulturno dediščino

72. redni občni zbor Čebelarstva Slovenije

72. redni občni zbor ČZS bo v soboto, 15. aprila 2023, ob 9. uri v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici. Vabilo z dnevnim redom bo objavljeno v naslednji številki *Slovenskega čebelarja*.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

25. marec je »Dan sajenja medovitih rastlin«

Čebelarstva zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu smo skupaj s čebelarji, podporniki, donatorji in sponzorji projekta »Dan sajenja medovitih rastlin« zadali, da vsako leto posadimo medovite rastline za čebele in ostale opraševalce. Lani smo skupaj posadili več kot **200.000 medovitih rastlin**.

S sajenjem bomo nadaljevali tudi letos. Čebelarji bomo v **soboto, 4. marca**, pomagali pri obnovi Krasa. Lanski požar na Krasu je uničil veliko površino gozda in naravi prizadejal globoko rano. Zato bomo v sodelovanju z Zavodom za gozdove

Slovenije izvedli akcijo setve gozdnih drevesnih vrst. Akcije se bodo udeležili čebelarji, ki so se prijavili regijskim zvezam in s tem skupaj širši javnosti pokazali, da znamo stopiti skupaj in da nam je mar za naravo, ki potrebuje našo pomoč na tem mestu.

Sejali bomo semena avtohtonih kraških drevesnih vrst in pomagali pri obnovi gozda z drevesnimi vrstami, ki so prilagojene na to okolje. Poleg tega bomo s to akcijo prispevali, da bo v prihodnje ta mladi gozd tudi paša za čebele. Nato bomo tako kot lani projekt »Dan sajenja medovitih rastlin« izvedli

zadnjo soboto v marcu, 25. marec.

Ko bomo ponovno stopili skupaj vsi podporniki, sponzorji, donatorji projekta tako doma in v tujini sadili medovite rastline. Vso to delo, ki ga bomo opravili sedaj, bo pomembno prispevalo v prihodnje, da bodo imele naše čebele dovolj virov hrane za nemoten razvoj. **Zato stopimo skupaj in v soboto, 25. marca 2023, posadimo medovite rastline.**

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Pohod Čebelarske zveze Slovenije

Letos se bomo 6. maja 2023 čebelarji in vsi ljubitelji pohodov podali na pohod od Čebelarskega centra Slovenije do zasavskega mesta Zagorje. Na cilju se bomo pridružili zaključni prireditvi

tekmovanja mladih čebelarjev v Zagorju. Namen pohoda je letos spodbuditi mlade čebelarje in čebelarke, da se nam pridružijo pri pohodu in da spoznajo naš svet čebelarstva. Vse

podrobnejše informacije o pohodu bodo objavljane v naslednji številki *Slovenskega čebelarja*.

ČZS

Vlada RS sprejela Uredbo o izvajanju intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov 2023–2027

Vlada RS je sprejela Uredbo o izvajanju intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov, ki je podlaga za izvajanje intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov v letih 2023–2027. Opredeljuje vsebino in izvedbo intervencij z določitvijo vstopnih pogojev, upravičencev, trajanja obveznosti, podintervencij ter pogoje za njihovo izpolnjevanje v posamezni podintervenciji. Čebelarjem so v prvi vrsti namenjene

sektorske intervencije v čebelarstvu v okviru prenosa znanja v čebelarstvu, podporam čebelarjem in čebelarskim društvom, subvencioniranja vzreje čebeljih matic ter kakovost in varnost čebeljih pridelkov. Posameznim intervencijam, ki so opredeljene v Uredbi o izvajanju intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov, bodo sledili razpisi, kjer bodo določeni in opredeljeni podrobni pogoji za kandidiranje.

Informacije bodo objavljene na spletni strani ČZS.

Na razpisih bo možno kandidirati z oddajo elektronske vloge, zato vlagateljem priporočamo, da si zagotovijo kvalificirano digitalno potrdilo. V marcu je še čas, da si pridobite ustrezna potrdila o izobraževanjih, ki so pogoj za uspešno kandidiranje na razpisih

Tina Žerovnik, svetovalka za ekonomiko čebelarstva, JSSČ

Usposabljanje in predstavitev intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo v sodelovanju z Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja izvedlo usposabljanje in splošno predstavitev vseh intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov za novo programsko obdobje. Usposabljanja bodo potekala v ponedeljek, 27. marca 2023, ob 16.

uri na ČZS. V skladu z objavljeno Uredbo o izvajanju intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov, ki se financira iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja bo za vse razpise potreben elektronski vnos vloge. Ministrstvo bo predstavilo podlage za izvajanje intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov

v letih 2023–2027, kot so vsebina in izvedba intervencij, določitev vstopnih pogojev, upravičence, trajanje obveznosti ter pogoje za izpolnjevanje posameznih podintervencij. ARSKTRP bo na usposabljanju podala splošne informacije o elektronskem vnosu vloge in predstavila navodila za izpolnjevanje elektronskih vloge.

Uroš Zgonc, MKGP

Predstavitev terenskega svetovalca: Vinko Sajtl

Izhajam iz čebelarke družine z Uršnih sel, na stičišču Kočevskega roga, Gorjancev in Bele krajine. Oče je nad železniško postajo kupil čebelnjak z 20 čebeljimi družinami v AŽ-panjih. Kot otrok sem mu bil vedno za petami, ko je delal v čebelnjaku, in se tako počasi učil. Ker nisem imel zaščitnega klobuka, sem imel večkrat zatečene oči ali pa sem potočil kakšno solzo, ko me je v nos pičila čebela. Najprej sem se naučil po satu prijematih trote, ker niso pikali. Kmalu sem ločil matico od trota in delavke. Zelo dobro se spominjam, kako sem s segretim koleščkom vtiral žico v satne osnove, ki jih je bilo takrat težko dobiti. Tako sem se počasi, a vztrajno učil čebelarjenja.

Kmalu sem se včlanil v ČD Novo mesto in začel prebirati čebelarstvo literaturo, ki je bila takrat na voljo. Naročen sem bil tudi na revijo *Slovenski čebelar*, iz katere sem izvedel marsikaj zanimivega in se veliko naučil. Okoli leta 1980 se je pojavila zajedavska pršica varoja, o zatiranju katere je bilo znanega bore malo. Od takrat je postalo čebelarjenje veliko zahtevnejše. Čebelarstvo predavanja so bila zelo redka, zato se še dobro spominjam predavanja dr. Janeza Poklukarja v Novem mestu, ko smo prisotni čebelarji prvič slišali za učinkovitost oksalne kisline pri zatiranju varoj. V kasnejših letih so postala čebelarstvo predavanja obvezen del mojega izobraževanja.

Po poklicu sem inženir strojništva. Opravil sem kvalifikacijo NPK iz čebelarstva in tečaj za preglednika medu. Z družino živim v Gorenjem Gradšču pri Šentjerneju, delujem kot terenski svetovalci na območju Dolenjske in Posavja, sem član ČD Novo mesto ter ČD Šentjernej, kjer sem nekaj let deloval kot tajnik društva. Doma imam 50 čebeljih družin v desetsatnih AŽ-panjih. Ker čebele zahtevajo veliko pozornosti in časa, mi pomoč žene in dveh hčera pride še kako prav. Žena Vlasta ima natančno roko za poslikavo panjev, hčerka Katja pa z različnimi motivi krasi panjske končnice.

Delo terenskega svetovalca na območju Dolenjske in Posavja opravljam že od samega začetka uvedbe terenskih svetovalcev v čebelarstvu pri javni svetovalni službi v čebelarstvu pri ČZS. Spomnim se začetkov,

Med terenskim svetovanjem

ko so čebelarji imeli odličen med, a v večini napačno označen in hranjen v neprimerni embalaži. Tudi pri menjavi matic pri čebelah z rumenimi obročki je bilo sprva težko, saj čebelarji niso bili poučeni o tem, na kaj morajo biti pozorni. Danes je stanje popolnoma drugačno. Nekaterim čebelarjem je uspelo popolnoma izločiti nečisto raso čebel v čebelnjaku. Večkrat pri pregledu medu naletim na zelo kakovostne in čiste vrste. V tem primeru čebelarje spodbujam, da med uvrstijo na ocenjevanje. Leta 2021 je na mednarodnem kmetijskoživilskem sejmu Agra eden od medov postal šampion, eden pa je bil izbran za najboljši kostanjev med. Čebelarjem veliko pomeni, ko so za svoj trud poplačani s priznanji in odličji. Ker me poleg čebelarjenja zanima tudi turizem, sem opravil izpit za lokalnega turističnega vodnika, nato pa sem pri Gospodarski zbornici Slovenije leta 2011 pridobil še državno licenco za turističnega vodnika. Če ocenim, da bi skupino izletnikov zanimalo čebelarstvo, rad v pogovor vpletem tudi čebelarstvo teme.

Raziskovanje in izobraževanje sta bila in bosta še naprej ključnega pomena v razvoju čebelarstva. V praksi vidim, da je znanje tisto, ki lahko nas in naše čebelje pridelke naredi boljše.

Vinko Sajtl

Svetovanja pri čebelarjih v marcu

Prebujajo se prvi znanilci pomladi, s tem pa se bodo začela tudi prva opravila pri čebeljih družinah, o katerih nam lahko svetujejo terenski svetovalci v čebelarstvu.

Svetujejo nam lahko pri prvih pregledih čebeljih družin, oskrbi družin, zalogi hrane v čebeljih družinah in pripravi napajališč z vodo, tudi o ureditvi okolice čebelnjaka ali stojišča z medovitimi rastlinami, ki jih bodo čebele v brezpašnem obdobju obiskale in na njih

nabirale potrebno hrano za razvoj zalege. Terenski svetovalci nam lahko svetujejo tudi o osnovni odbiri, menjavi matic, lahko analizirajo med in nam svetujejo o prednosti vključitve v kakovostne sheme. Več o nalogah, ki jih opravljajo terenski svetovalci si lahko preberete tudi na spletni strani ČZS.

Tomaž Samec, svetovalci JSSČ
za zagotavljanje varne hrane

Seminar o računovodstvu za čebelarstva društva

ČZS bo tudi letos organizirala seminar o računovodstvu za čebelarstva društva, ki bo zajemal informacije o novostih oz. spremembah s področja predpisov, pripravi letnih poročil in poročanju na Ajpes/Durs. Na seminar so vabljeni vodstva čebelarskih društev. **Seminar, ki ga bo vodila Majda Gominšek iz Svetovalne hiše Gominšek, bo potekal v prostorih Čebelarstva zveze Slovenije v četrtek, 9. marca 2023, ob 17. uri.** Prosimo vas, da se na seminar prijavite do 7. marca 2023, in sicer po elektronski pošti, na naslov: barbara.dimc@czs.si.

Barbara Dimc, tajnica

Urniki usposabljanj v marcu 2023

Vsa usposabljanja so namenjena vsem Slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Na spletno predavanje se lahko prijavite v spletnem obrazcu na povezavi pri posameznem predavanju. Ob vstopanju v MS Teams morate obvezno vpisati veljaven elektronski naslov ter ime in priimek (uradno) ter druge zahtevane podatke. Brez teh podatkov ne moremo zabeležiti udeležbe v sistem vodenja evidence o opravljenih usposabljanjih! Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Sklep o minimalni udeležbi na predavanju

Organizator izobraževanja (čebelarstvo društvo, območna zveza) je ob potrditvi in uskladitvi predavanja dolžan z zbiranjem prijav vnaprej zagotoviti čim boljše udeležbo na predavanju izmed svojih članov, sosednjih društev itd. Minimalna udeležba mora znašati najmanj 15 oseb. Če minimalna udeležba ni zagotovljena, mora o tem vsaj tri dni pred predavanjem obvestiti predavatelja, sicer se bo organizatorju zaračunal potni strošek predavatelja.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
1. mar.	17.00	Dobra čebelarstva praksa s poudarkom na ekološki praksi	Vlado Auguštin	ČRIGC, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Perčič 041/523 781
2. mar.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	OŠ Selca, Selca 95, Selca	g. Lotrič 041/767 238
5. mar.	10.00	Moje čebelarjenje skozi leto	Boštjan Noč	Ipavčev kulturni center, Ulica Dušana Kvedra 46, Šentjur	g. Jernej 040/650 850
6. mar.	16.30	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarstva zakonodaja s področja prodaje in trženja	Tina Žerovnik	Čebelarstvo center Krško, Bohoričeva ulica 2, Krško	g. Urek 070/600 282
6. mar.	17.00	Tehnologija čebelarjenja z različnimi vrstami listovnih panjev	Simon Colob	Medgeneracijski center Gaber, Cesta Notranjskega odreda 45, Stari trg pri Ložu	g. Žnidaršič 040/737 952
6. mar.	18.00	Dobra čebelarstva praksa s poudarkom na ekološki praksi	Vlado Auguštin	Čebelarstvo dom Dolomiti, Polhov Gradec 72, Polhov Gradec	g. Bozovičar 041/644 217
8. mar.	18.00	Tehnologija pridelave medu in označevanje	Ana Janžekovič	Modra dvorana Jakličevega doma, Videm 34, Videm - Dobropolje	g. Tekavčič 051/384 566
9. mar.	16.00	Čebelje paše v Sloveniji	Aleš Bozovičar	OŠ Mežica, Partizanska cesta 16, Mežica	g. Praper 030/604 078
13. mar.	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tina Žerovnik	Kulturna dvorana Šentjanž, Šentjanž 22, Šentjanž	g. Kolenc 041/342 070
15. mar.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Aljaž Debelak	Čebelarstvo dom, Podstenice 3, Kočevski rog, Dolenjske toplice	g. Andrejčič 051/258 283
15. mar.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Ana Janžekovič	Zavod za gozdove, Trg sv. Ahacija 2, Idrija	g. Eržen 041/772 688
15. mar.	18.00	Pridelava in predelava voska	Vlado Auguštin	Hiša kranjske čebele, Mestni trg 2, Višnja Gora	g. Mandelj 031/813 823
16. mar.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Društveni čebelarstvo dom in Društveni čebeljak, Čagona 70a, Cerkevjak	g. Anžel 031/559 039
17. mar.	17.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarstva zakonodaja s področja prodaje in trženja	Tina Žerovnik	Kulturni center Rogaška Slatina, Celjska cesta 3a, Rogaška Slatina	g. Janžek 031/608 879
21. mar.	16.00	Apitehnični ukrepi	Simon Colob	spletno predavanje po MS Teams	https://forms.gle/DEJspLWJXFrz54Xy6
21. mar.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITVENE	Ana Janžekovič	Dom čebelarjev Apis Ribnica, Dolenji Lazi 52a, Ribnica	g. Škulj 041/368 115
22. mar.	16.00	Tehnologija pridelave cvetnega prahu in označevanje	Aljaž Debelak	Čebelarstvo dom Hrastnik	g. Štaut 031/448 135
22. mar.	18.00	Tehnologija čebelarjenja z nakladnimi panji	Vlado Auguštin	Čebelarstvo dom Sela pri Otovcu, Sela pri Otovcu 25, Črnomelj	g. Milinković 030/604 090
23. mar.	10.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Tina Žerovnik	spletno predavanje po MS Teams	https://forms.gle/ANjKjKTRdws6m5Z6A
24. mar.	19.00	Priprava čebeljih družin na prvo spomladansko pašo	dr. Stanislav Kapun	Kulturno upravno središče, Videm 14, Sveti Jurij ob Ščavnici	g. Ostrc 041/208 239
30. mar.	16.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarstva zakonodaja s področja prodaje in trženja	Tina Žerovnik	Gostišče Šadl, Križevci pri Ljutomeru 10, Križevci pri Ljutomeru	g. Žinkovič 031/524 792
3. apr.	18.00	Možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev	Tina Žerovnik	Plemenilna postaja Kopišče, Kamniška Bistrica	ga. Erzar 040/897 643

Zapustili so nas

Janez Škufca
(1936–2022)

Jeseni nas je zapustil naš najstarejši član, Janez Škufca. Član ČD Stična je bil dolgih 48 let, vse od leta 1974. Svoje prve čebel je dobil od mame, ko je bil star komaj 12 let, na koncu pa je čebelaril s kar 80 družinami. Čebelarjenja je naučil potomce, ki so mu bili v zadnjih letih v veliko pomoč. V društvu je prizadevno sodeloval ter za svoje delo prejel odlikovanji Antona Janše III. in II. stopnje ter plaketo Emila Rothsčütza. Prejel je tudi značke zvestobe za 10, 20, 30 in 40 let članstva v društvu. Jože je odšel, a njegova dobra dela so ostala.

ČD Stična

Dušan Podobnik
(1934–2022)

V novembru nas je zapustil še en član ČD Žirk Žiri, Dušan Podobnik. Začetek njegovega čebelarjenja sega v leto 1971, ko je začel s tremi AŽ-panji. Ko je razširil čebelnjak in je imel tudi do 20 panjev, je iskal

ČD Tržič

izkušnje pri drugih čebelarjih, ki so ga prepričali, da se je leta 1978 včlanil v čebelarstvo društvo. Od leta 1980 do 1984 in 1990 do 1994 je bil predsednik društva. V prvem obdobju njegovega predsedovanja se je leta 1982 zgradil čebelarski dom. Za usluge v društvu je prejel priznanji Antona Janše III. (1983) in II. stopnje (1985). Čebelarski kolegi ga bomo ohranili v lepem spominu in naj mu bo lahka slovenska zemlja.

ČD Žirk Žiri

Cveto Frelih
(1952–2022)

V novembru smo se pre-rano, za vedno, poslovili od čebelarskega kolega Cveta Freliha. Svojo čebelarsko pot je začel pred dobrimi 30 leti. Z velikim veseljem je delal s čebelami in v čebelarskem društvu. Kot mentor je vodil krožek za učence osnovnih šol. Deloval je v upravnem odboru društva, dva mandata je bil predsednik društva, v zadnjih letih je deloval v nadzornem odboru. Za svoje delo je prejel priznanji Antona Janše III. in II. stopnje.

Čebelarji smo mu hvaležni za vse delo v domačem čebelarskem društvu in Čebelarski zvezi Gorenjske ter za napredek, ki ga je društvo doseglo v času njegovega vodenja. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Marko Rožman
(1929–2022)

V 93. letu starosti nas je zapustil najstarejši član ČD Črnomelj. Rojen je bil 18. aprila 1929 v Purgi pri Adlešičih, 60 let je živel s čebelami in za čebele. Čebelaril je z AŽ-panji, ki jih je sam izdeloval. Bil je eden od prvih, ki je s predelanim avtobusom čebele vozil na pašo po nekdanji skupni državi. Dobre čebelarske rezultate je pri njegovih 80 letih prekinil požar. Pogorel je čebelnjak z vsemi čebelami. Prijatelji in člani ČD Črnomelj smo hoteli pomagati, a se je zaradi let odločil za zaključek čebelarjenja. Bil je dolgoletni član upravnega odbora, zadnja leta pa tudi častni član ČD Črnomelj. Za svoje delo je prejel priznanji Antona Janše III. in II. stopnje. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

ČD Črnomelj

Blaž Tavčar
(1933–2022)

V 90. letu starosti nas je zapustil naš najstarejši član Blaž Tavčar. Rodil se je na Trebiji v Poljanski dolini v kmečki družini s čebelarstvo tradicijo. Čebelariti je začel leta 1951, čas se je pridružil ČD Trebija. Službo je našel v Cerknem, kjer je leta 1969 postavil zidan čebelnjak za 45 AŽ-panjev. V 70. in 80. letih je bil največji čebelar na Cerkljanskem, mlajši kolegi so prve nasvete iskali prav pri njem. Od 1970 do 1996 je bil predsednik ČD Trebija, leta 1997 je bil ob ustanovitvi ČD Cerkno izvoljen za predsednika društva, delo je opravljal dva mandata. Za svoje zasluge je prejel odličji Antona Janše I. in II. stopnje ter priznanje za več kot 50 let čebelarjenja. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Cerkno

Miha Kunstelj s. p., inž. Jože Kunstelj s. p.
Zavrti 41, 1234 Mengeš
Tel.: 031/352 797, 01/723 70 27

www.apikunst.si / jm-kunstelj@amis.net

Čebelarski jopiči, kombinezoni, rokavice, klobuki, kape ...
Proizvodnja čebelarskih točil (inox in PE-posoda)
Motorji (80 in 110 W), ročni pogoni, posode za med
NOVO: kape s svetilko in povečevalom

Pametna čebelarska GSM tehtnica
www.NajMedi.si

Akcija: 330 €

Vključuje 12 mesečno naročnino

Mali oglasi

PRODAM

Akacijev, cvetlični, lipov in ajdov med. Možna dostava na dom, 041/784 775.

Novi AŽ-panje 5, 6, 7 in 10S, tudi trietažne, ter ometalnik, 031/501 801, info po 18. uri.

Akacijev, cvetlični, lipov in ajdov med lastne pridelave. Možnost dostave v Ljubljani, 041/252 695.

Akacijev, lipov in cvetlični med (okolica Novega mesta), 041/703 051.

Akacijev, cvetlični in kostanjev med, 031/882 295.

Akacijev, cvetlični, gozdni in kostanjev med, pakiran v vedrih po 40 kg, ter čebelje družine na 9 AŽ-satih, 041/558 384.

Akacijev, lipov in cvetlični med, 041/575 640.

Akacijev, lipov, cvetlični, gozdni, kostanjev med in matični mleček, 041/587 573.

Akacijev, lipov, cvetlični, sončnični, ajdov in kostanjev med v satju, vosek, propolis in cvetni prah ter notranji osmukalnik cvetnega prahu za 11-satarje, 031/787 235.

Akacijev med v steklenicah ali rinfuzi, 051/678 102.

Belokranjski akacijev in kostanjev med v rinfuzi, soščkih 40–50 kg ali kozarcih. Večje količine dostavim, 031/875 894.

Lipov med v rinfuzi, 24 ali 35 kg, 041/217 060.

Več sort medu s certifikatom SMGO v rinfuzi, 031/892 952.

10 čebeljih družin na trietažnih AŽ-panjih. Kupcu čebel podarim tudi lesene panje in drugo čebelarско opremo, 041/689 055.

Zamrznjen cvetni prah, 041/686 436.

Zamrznjen in očiščen cvetni prah, osmukan aprila in maja 2022, 031/813 823.

Čisti čebelji vosek lastne pridelave ali satnice, izdelane iz njega, 041/580 224.

10 čebeljih družin na 9 in 10 AŽ-satih (okolica Ljubljane), 030/997 505.

Čebelje družine z mladimi matičami na 10 AŽ-satih, druge na LR-satih ali panjih (okolica Sevnice), 041/961 766.

Čebelje družine na desetih AŽ-satih in desetih LR-satih standardne velikosti (okolica Ptuja), 031/584 495.

Čebelje družine na AŽ-satih ali ometence in rabljene panje GJ (nakladni AŽ) s čebelami ali brez (okolica Ljubljane), 041/759 100.

Čebelje družine na 4, 7 ali 10 AŽ-satih, marca ali aprila (okolica Žalca), 03/57 27 343 ali 031/766 533.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (okolica Maribora), 070/893 647.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, 031/796 931.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (okolica Novega mesta), 031/796 931.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, matice 2022 (Primorska), 041/299 192.

Čebelje družine na 2/3 LR-satih in AŽ-satih (Primorska), 031/699 505.

Čebelje družine na 5 in 10 AŽ-satih, prevzem aprila (okolica Tolmina), 041/876 838.

Čebelje družine na 3, 5, 7 in 10 AŽ-satih s panji ali brez (Primorska), tel.: 051/470 907.

Čebelje družine z maticami 2022 na mladih AŽ- in LR- satih, prevzem konec marca ali na začetku aprila (okolica Maribora), 031/556 244.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Bela krajina), 051/412 466.

Čebelje družine na 5,7 in 9 AŽ-satih, matice 2022, prevzem začetek aprila, 051/661 541.

TRADICIONALNA IZDELAVA VSEH VRST AŽ-PANJEV NAJBOLJŠI SLOVENSKI SMREKOV LES ROGLJIČENI (CINKANI) SPOJI

NARAVNI MATERIALI
ODLIČNA IZDELAVA

MIZARSTVO KRŽE

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU DESETIH AŽ-PANJEV VAM PODARIMO PRAŠILČEK

Izdrijska 10, 1360 Vrhnika
041-420-200
01-755-13-17

FTN d.o.o. Nad izviri 34 2204 Miklavž na Dravskem polju

02/62-96-226 www.trgovinica.si

Delovni čas: od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro

MEĐENA PONUDBA - 15 % NA POKROVČKE IZ ZALOGE

Akcijska ponudba velja v času od 1. do 31.3.2023 za gotovinski nakup blaga iz zaloge v količinah kartonskega pakiranja.

-15% AKCIJA pri nakupu kartonskega pakiranja

Čebelje družine na AŽ-satih, 10S (Rogaška Slatina), 041/822 366.

Šest čebeljih družin, lahko s panji (okolica Metlike), 041/398 900.

Čebelje družine na 5, 7, 9 AŽ-satih (Ilirska Bistrica), 031/894 641.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Dolenjska), 041/515 004.

Čebelje družine na 7, 10 ali 11 AŽ-satih, prevzem v začetku aprila, 031/345 731.

Čebelje družine z lanskimi maticami na AŽ-, LR- in 2/3-satih, prevzem konec marca ali začetek aprila (okolica Laškega), 041/994 387.

Čebelje družine na 5, 7, 9, 10 AŽ-satih (Dolenjska), 041/639 597.

Čebelje družine na 5 in 7S AŽ-panjih (Kočevje), 041/788 826.

Sedem čebeljih družin na 5S AŽ-satih, matice 2022 (Murska Sobota), 031/695 830.

Deset čebeljih družin v 10S AŽ-panjih in nekaj novih ter nekaj rabljenih 7 in 10S AŽ-panjev (Posavje), 041/523 708.

Čebelje družine na 7 satih, matice 2022 (okolica Vrhnike), 041/727 131.

Čebelje družine na LR-satih (Dolenjska), 031/434 506.

Deset čebeljih družin na 7 satih in akacijev med v kozarcih ali sodih (okolica Rogaške Slatine), 051/303 362.

Čebelje družine na 9 AŽ-satih, 031/312 430.

Čebelje družine na 7, 10 ali 11 AŽ-satih, prevzem na začetku aprila, 031/345 731.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, matice 2022, mlado satje, gozdni in lipov med v rinfuzi. Možna dostava po Sloveniji, 041/385 620.

Čebelje družine na 9 AŽ-panjih, prevzem v začetku aprila, možna rezervacija, 041/881 711.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, mlado satje, matice 2022 (okolica Krškega), 041/774 124.

Čebelje družine na 6, 7, 9, 10 AŽ-satih in 10, 11 in 12S AŽ-panje z družinami ali brez, 041/587 573.

15 čebeljih družin na 7 ali 9 AŽ-satih, varoza zdravljena z organskimi kislinami, prevzem v aprilu (Sevnica), 041/215 279.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, mlado satje, matice 2022 (okolica Kranja ali Kozine), 041/386 697.

Čebelje družine na 5 AŽ-satih, matica letnik 2022 (Murska Sobota), 031/695 830.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih z lanskimi maticami, prevzem aprila (Kranj), 041/386 662.

Čebelje družine na 7, 9 in 10 AŽ-satih in nekaj na 2/3- ter 10 LR-satih (Koper), 070/716 879.

14 trietažnih AŽ-panjev s čebelji družinami, 041/454 604.

AŽ-panji, 10S in 11 + 3S (Medvode), 031/435 500.

7 in 10S AŽ-panje iz smrekovega lesa, rogljičeni spoji, satniki lipovi in rogljičeni, vrtani, 040/838 754.

9 in 10S AŽ-panje ter panje polovičarje 5, 7, 9 in 10S AŽ-panje, panji so novi, vsebujejo pitalnik, tester varoje in lipove okvirje, 041/840 357.

Štiri velike DB Kirarjeve panje (okolica Ptuja), 051/693 303.

Lipove AŽ-okvirje, lepljene, zbite in šestkrat vrtane (Žiri), 031/583 160.

3 nakladne panje, 4 AŽ-panje in vso drugo opremo za začetek čebelarjenja, 040/313 907.

Čebelje prašilčke v 5S, 9 kosov (okolica Kobarida), 041/290 707.

Kamion IVECO 35E10 z zabojnikom in 36 10S AŽ-panji, v kompletu ali posamezno, lahko brez kamiona, in še eno prikolico z 10 družinami v 10S AŽ-panjih, 041/342 730.

Železno prevozno enoto, ki se prevaža z avtomobilsko prikolico, s čebeljimi družinami v 7 AŽ-panjih (Mozirje), 041/665 178.

4S ročno inox točilo, rabljeno samo eno sezono, 041/377 919.

Brunarico, čebelnjak in dve parceli s površino približno 250 m² v Podlublju, Občina Tržič. Lega sončna, dostop z avtomobilom, 051/458 346.

Prevozni čebelnjak z 10 naseljenimi AŽ-panji in 10 lanskimi narejencev ali rojev, cena po dogovoru, prevzem v aprilu (okolica Postojne), 031/298 041.

Dvoosno prikolico s 40 trietažnimi panji, 041/479 340.

Kamion MAN 10-163, letnik 1998, generalno obnovljen s 85 naseljenimi pet let starimi 10 AŽ-panji, 6S obračalno točilo (LOGAR), ometalec in posodo za odkrivanje satnic (LOGAR), 051/308 540.

Zabojnik s 17 naseljenimi malimi Kirarjevimi panji, 041/471 150.

Atestiran kamion TAM 5000 z 61 AŽ-panji, 041/548 135.

Letnike Slovenskega čebelarja 1945–1991, odlično ohranjene, vezane v celo platno, z zlatotiskom na hrbtničih, 070/846 600.

Gospodarne družine na 10 LR-satih, 031 699 864.

KUPIM

Okrog 20 čebeljih družin na AŽ-satih, 041/778 735.

Pet rabljenih 10S AŽ-panjev in topilnik voska za 2S, istočasno, 041/698 103.

10 čebeljih družin na 7S AŽ od najboljšega ponudnika. Najbolje iz Posavja ali Dolenjske, 041/236 256.

 ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE
Rožna dolina 50a, 4248 Lesce

- IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA
- PRODAJA AŽ IN LR SATNIC

 031/628 499

 www.crcg.si

 cebelarski.center@gmail.com

Čebelji koridor, plinski sublimator in čebelarstva tehtnica

Obiščite nas na našem razstavnem prostoru na ApiSloveniji

Več informacij in naročila na 031 536 229

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKÉ OPREME,
MD OPREMA

Sončni topilnik Ometalnik

Osmukalnik

Gladež 27
 1411 Izlake
 mobi: 041 985 313 po 15 uri
 e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com
<http://ometalnik.si>

DOPOLNILNA KRMNA MEŠANICA
ZA PREHRANO ČEBEL
NAREJENO V SLOVENIJI

SLADKORNE POGAČE ZA ČEBELE

VITA-MED®
 Čebelarstvo Posl
 Čača vas 46e
 3241 Podplat
 041 574 236 / 031 419 111

BeeConn

USPEŠNO ČEBELARJENJE
 POTREBUJE NADZOR

Odkrijte naše inovacije
 na sejmu ApiSlovenija!

Hala D, razstavní prostor št. 26
 18. in 19. marec 2023, Celje

www.beeconn.si | info@beeconn.si
 03/567 07 34

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZACETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (rogličeni spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873

www.mojcebelnjak.si

 Mizarstvo Strgar d.o.o., Primičeva ulica 10 a, 1291 Škofljica

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

Čebelam prijazni premazi za les

www.belinka.com belinka

POLNJENJE MEDU V VREČKE

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v 8 gramске vrečke. Naj bo va med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih, kot v vsakem pohodniku nahrbtniku.

PROPO STEAM - UPARJALNIK PROPOLISA

Apiterapevtski aparat Propo Steam nam s segrevanjem naravnega propolisa omogoča izvajanje inhalacijske terapije. S priloženim priborom uporabnik sam ali s pomočjo apiterapevta izvaja inhalacije, ki koristijo pri težavah dihalnega sistema. Propo Steam pa je primeren tudi za čiščenje lebdečih delcev, mikrobov in organskih topil iz zraka. Prostor prijetno odiaji z vonjem propolisa.

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775, info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

Sejem Celje 18 - 19. marec 2023

IZDELAVA
ČEBELNJAKOV
PO MERI

MIRKO PRAŠNIKAR
TEL. ŠT: 030 410 680

Pri nas dobite preverjeno in cenovno
ugodno opremo!

EVRO API
ČEBELARSTVO

Stik: 070 758 752

www.evroapi.si

REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h ☎ 031 339 287

SPLETNA TRGOVINA 0-24 h

www.cebelskaoprema.si

Izdelava prevoznih
čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

Predelava čebeljega voska in čebelarski pripomočki

A Deutsch Haseldorf 75, 8493 Klösch T +43 3475 2270
M info@wachs-hoedl.com W www.wachs-hoedl.com

Satnice iz lastnega voska

-Možnost ogleda predelave lastnega voska od 20 kg ali
starih satnic od 50 kg naprej, v nove satnice.
Obvezna predhodna telefonska najava.

-Menjava voska od 1 kg naprej.
AŽ in LR vedno na zalogi.

-Velika izbira čebelarskih
pripomočkov.

Več informacij na:

wachs-hoedl.com

PE ČEBELARSKI CENTER
MARIBOR

Streliška 150, Maribor
Tel: +386(0)2-331-80-10

Nov delovni čas:

Ponedeljek, sreda, petek, 8.30-17.00

četrtek 8.30 - 14.30

sobota: 8.00 - 12.00

Torek, nedelje in prazniki zaprto.

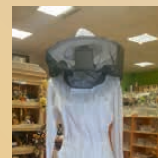

GSM: +386(0)51-348-426
e-mail: jana.pp@amis.net
www.cebelski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje
Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

Čebelarska oprema in drobni
pribor - satne osnove
pogače za čebele - literatura

Naročeno blago vam lahko pošljemo s
paketno pošto, pri večji količini pa po
želji dostavimo na dom!

Steklena in kartonska embalaža
Čebelji pridelki in darila

**IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
TRGOVINA - ČEBELARSTVO**

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova
Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
GSM: 031 351 964

E-pošta: robineli@siol.net
WWW.RIHAR-KOCJAN.SI
Delovni čas: od pon. do čet.:
9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,
pet.: 9.00 - 15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBILJENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

MATIČNA REŠETKA

SATNIK AŽ, LR, LR2/3

IZOLACIJSKE PENE

VSE ZA OBNOVO PANJEV

TESTNA MREŽA

PLASTIČNA OBEŠALA

**OJAČANA RAZSTOJIŠČA,
RAZSTOJIŠČA 11 + 3,
JAHAČI ZA SATNIKE**

KOZICA ZA SATNIKE

SATNICE

**NOVO!!!
POGAČA
APIFONDA
PAKIRANA PO
1 kg ALI 2,5 kg**

**IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.
MOŽNA JE
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA
OD 20 kg DALJE.
OGLEJTE SI IZDELAVO
SATNIC NA
NAŠI SPLETNI STRANI.**

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNICE
☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81
GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
☎(01) 729 61 30, e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

**NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!**

**PANI IN SATNIKI
LR (STANDARD,
2/3, 1/2) IN DB
TER
DELI PANJEV**

**PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE**

30 % VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
FRUKTOZA 42 %
DEKSTROZA 51,5 %
MALTOZA 2,5 %
TRIOZA 2 %
SLADKOR 2 %

**NALEPKE ZA MED,
CVETNI PRAH, MEDENE
PIJAČE IN PRELEPKE**

**od 0,35
EUR/POLA**

**PARNI TOPILNIKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNIKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 AŽ 2 SATA,
PREŠE ZA VOŠČINE**

POGAČE
HoneyBeePro
Standard in
HoneyBeePro
Protein

**ČISTEJSI
CVETNI PRAH**

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ

**VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU**

**VENTILACIJSKI
KOMBINEZON
IN JOPIČ**

-zračen
-narejen je iz treh slojev
tkanine in predstavlja
zato popolno zaščito
pred piki čebel

**ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ
PANJEV**

IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE AŽ: 3S,
5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E: 10S,
po naročilu 9S, 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3 (po naročilu)

**NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!**

-PANJI
-OPREMA ZA
PANJE
-SATNICE
-ZAŠČITNA OPREMA
-OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI
-OPREMA IN
PRIPOMOČKI ZA
ODKRIVANJE
SATOV
-TOČILA
-CEDILA
-OPREMA ZA
SEGREVANJE
MEDU
-OPREMA ZA
POLNJENJE
MEDU
-EMBALAŽA

Čebelarjem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 5 %
popusta pri gotovinskem
nakupu nad 100 EUR v
naših prodajalnah.

Api-Bioxal

886 mg/g prah za uporabo v panju
Samozavest odobrenega tretiranja

62 mg/ml raztopina za čebeljo družino

Inovativna formula z visoko učinkovitostjo proti varozii, varna in z odlično toleranco.

• KONTROLIRANA RAVEN HFM-ja IN TEŽKIH KOVIN

• ZAGOTOVLJENA KAKOVOST:
za čebele, čebelje izdelke in potrošnika

• OPTIMALNA KONCENTRACIJA:
za maksimalno učinkovitost (> 96 %) in odlično toleranco

• OBDOBJE TRETIRANJA:
ZIMA (malo ali nič zaroda)
POMLAD (rojenje)
POLETJE (blokirano leženje jajčec)

PREMIERNA
ZA EKOLOGIČNO
ČEBELARSTVO

ALVEIS
TRA APIE MELLE

Chemicals Laif

(10-20 panjev)

(100-200 panjev)

**UPORABNO
12 MESECEV
PO ODPRTJU**
(na sobni temperaturi)

**EDINI ŽE
PRIPRAVLJEN
ZA UPORABO**

**BREZ
SLADKORJA:
BREZ RIZIKA
HMF**

Apibioxal je zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganjih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmacevtom.

080 13 15
VETCONSULT PHARMA d.o.o.

Priloga: februar 2023

PARNI KUHALNIK VOŠČIN NA PLIN,
 nerjaveč

**TOPILEC POKROVČKOV
 S TOPLIM ZRAKOM**

- Enostavno ločevanje medu iz voščenih pokrovčkov brez pregrevanja medu
- Zelo priljubljen za topljenje medu iz melicitoznih satov

Art. 3295

CEDILO ZA MED

premer 24 cm, dvojno, z večjo prepustnostjo, nerjaveče

UGODNE CENE ČEBELJIH POGAČ MEDOPIP/kg

Medopip standard
 Medopip plus
 Medopip nozepina

TOČILA ZA MED

POSODE ZA SHRANJEVANJE MEDU

LOGAR TRADE D.O.O.
 POSLOVNA CONA A 41
 SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410
 info@logar-trade.si
 www.logar-trade.si

Cene vključujejo DDV.

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

info.belokranjski-hram@t-2.si
 Facebook – belokranjski hram

5 % popust pri gotovinskem nakupu
 v vrednosti nad 100 EUR
 za člane ČZS

ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:
040 745 750 ali 040 748 588

Čebelarsko opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
 Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
 M: +386 40 748 588
 Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00-16.00
 sre.: 09.00-17.00
 sob.: 08.00-12.00

PE Maribor
 Trgovina Gardina
 Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
 Tel.: +386 2 471 51 73
 Delovni čas: pon.-pet.: 8.00-18.00
 sob.: 8.00-12.00